SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
Prenumerata metams:
Amerikoje 2.00
Kanadoje ir Lietuvoje $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoj ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laišku.
SANDARA
327 E St. So. Boston, Mass.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 95 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 50,000 Lithuanians in New England, and about 700,000 in the United States
SANDARA
327 E St. So. Boston, Mass.

No. 52 | Tel. So. Boston 2408 | So. Boston, Mass., Gruodžio-December 29 d., 1927 | Kaina 5c. | Metai XIV

Gręsia karo pavojus tolimuosiuose rytuose

SOVIETŲ SUJUDIMAS DEL SKERDYNIŲ KINIJOJ

Čičerinas grasina karo veiksmu

Išpjovus apie 6000 raudonųjų ir Sovietų konsulus Kantone ir kitur visoje Sov. Rusijoj kilo didelis sujudimas. Bendra instrukcija rengiami masiniai mitingai Maskvoje, Leningrade ir provincijoj, kur protestų rezoliucijose reikalaujama Sovietų įsikišti į Kinų reikalus ir apsaugoti Sovietų atstovų gyvybes. Čičerinas savo buloje pareiškė, kad baisių skerdynių kaltininkai yra ne vien kinų nacionalistai, bet ir viso pasaulio baltgvardiečiai ir imperialistai. Nors **Sovietų Sąjunga ir esanti pasižadėjusi Genevoj laikytis taikos ir nusiginklavimo, bet ji esanti pasirengusi ir prie blogiausio atsitikim. ir piktadariai negalėsią palikti nenubausti.**

Japonija jau siunčia savo kariuomenę į Tsing Tao. Sovietai atšaukė iš Kinijos visus savo atstovus ir įgaliavo Vokietiją atstovauti Rusijos reikalus ir gelbėti Sov. Rusijos piliečius. Kaip matyti, padėtis Tolimuosiuose Rytuose darosi labai grasminga.

Pagautas baisus žmogžudys Hickman

Pavogė 12 metų mergaitę, ją žvėriškai išgėdino ir nužudė

Gruodžio 15 d. atėjo į bankininko Parkerio namus jaunas vyrukas, pasisakė esąs mokytojas, pranešė, kad su Parkeriu atsitikus nelaimė ir paprašė jo dukterį 12 metų mergaitę Marian skubiai vykti pas tėvą į banką. Kaip tik mergaitė buvo išvesta, taip tėvas Parker gavo 2 telegramas, kad jis nedarytų jokių žygių ligi tolimesnio parėdymo. Greit po to Parker gavo laišką iš žmogžudžio ir po to du laišku iš pačios savo dukrelės, kad jai gręsia nužudymu, jei tėvas neišpirks jos už $1.500. Be to žmogžudys telefonu kalbėjo su tėvu, reikalaudamas išpirkti mergaitę. Gruodžio 17 d. žmogžudys telefonavo antrą kartą ir paskyrė Parkeriui pasimatymą, liepdamas atsinešti 1500 dol., kur busianti jam atiduota duktė. Nužymėton vieton nuvažiavus privažiavo automobily žmogžudys, sustojo, parodė savo vežime gulinčią mergaitę, pasakė, kad ji miegant, paėmė iš tėvo 1500 dol. ir tuomet pavažiavęs dar vieną bloką išmetė tėvui nužudytos mergaitės lavoną, o pats nuvažiavo

Žmogžudys pagautas gruodžio 19 d. Jis pasirodė esąs William E. Hickman, buvęs to banko menesengeris, kur dirba Parkeris. Pastaruoju laiku Hickmanas pagarsėjęs, kaip stambus plėšikas. Jis turi dar tik 19 metų amžiaus ir pasižymėjęs gabumais Cansas City šventadienio High Schoolėj.

Pagautas dar ilgai išsisukinėjo ir sumetė visą bėdą savo sėbrui kokiam tai plėšikui Crameriui. Tik paaiškėjus, kad Cramer nuo rugpiučio mėn. jau sėdi kalėjime, paaiškėjo, kad visą žvėrišką žmogžudystę atliko vienas Hichmanas.

Paaiškėjo, kad jis mergaitę ilgai važinėjęs su savim automobily ir tik pamatęs, kad policija jį pradeda sekti mergaitę nužudęs sukapojo ir čemodane išmetė tėvui. Žmogžudžio motina 1913 m. buvo apsirgus proto liga. Pats žmogžudys dabar irgi nori prisimesti bepročiu ir klausinėjo kalėjimo sargų, kaip beprociai elgiasi. Du policininkai pagavę žmogžudį gaus $100,000 ir kitiems detektyvams siulomos geros vietos kino teatruose po $5,000 algos savaitėje.

Austrija panaikino mirties bausme

Austrijos parlamento specialinė komisija atmetė pasiulymą įrašyti į naują baudžiamąjį statutą mirties bausmę. Tuo budu Austrijoj mirties bausmės nebebus.

PETRUITIS, ŠUMSKIS IR KATKUS PALEISTI IŠ KARIUOMENĖS

Tas Katkus, kurs lankėsi Amerikoj

"L. Ž." praneša, kad prez. Smetonos aktu paliuosuoti iš kariuomenės atsargon II karo apygardos viršininkas pulk. Petruitis, tos apygard. štabo viršininkas pulkin. Šumskis ir 2 pėst. pulko leitenantas Katkus-Chodkevičius. Tai yra toji karininkų delegacija, kuri vyko pas Smetoną ir Voldemarą, reikalauti atstatyti teisėtą tvarką. Šitaip baigė savo dienas trys stambus perversmo šulai. **Pulk. Petruitis yra tas, kuris gruodžio 17 d. perversme suareštavo krašto aps. ministerį pulk. Papečkį, gener. štabo viršininką pulk. Skirpą ir kt. Katkus tai tas, kurs dar nesenai Amerikoj visomis išgalėmis gynė dabartinius Lietuvos valdonus...** Žiniomis iš Varšuvos jie visi trys esą atiduoti karo lauko teismui, o Petruitis jau sušaudytas. Bet tai, be abejo, bus "lenkiška" žinia.

PABALT. VYRIAUSYBIŲ KRIZIAI

Atsistatydino Latvių, Estų ir Suomių ministerių kabinetai

Nesenai įvyko kabinetų kriziai visose 3 Pabaltės valstybėse: opozicijos spaudžiama atsistatydino Latvijos socialdemokratinė Ulmano vyriausybė; gruodžio 10 d. atsistatydino Suomijos socialdemokratinė vyriausybė ir tą pačią gruodžio 10 d. susidarė nauja koalicinė Estijos vyriausybė, į kurią įeina visos centro ir dešiniųjų partijos, išskyrus socialdemokratus iš kairės ir krikščionių liaudies partiją iš dešinės.

'Pranašas' taip ir neprisikėlė

Benton, Harbor, Mich.— Vienas apsukrus senis Benjamin Purnell 66 metų buvo pasiskelbęs "pranašu" ir įsteigęs 'Dovido namus,' kur su savo apmulkintais fanatikais pasekėjais kėldavo visokias paleistuviškas orgijas. Pagaliau valdžia, ištyrusi dalyką, jo "tikybai" iškėlė skandališką bylą, "namus" uždarė, po ko greit mirė ir pats pranašas. Bet jo tikintieji yra įsitikinę, kad jis po 3 dienų vėl prisikels ir delto jo lavoną vis tebelaiko, kol vėl valdžia sanitarijos atžvilgiu įsikiš.

Paskendusio submarino S4 nebeišgelbėjo

Gruodžio 17 d. nuskendęs po susidaužimo su karišku laivu ties Provincetown, Mass. pavandeninis laivas S 4 su 45 jurininkais paliko neišgelbėtas. Jis tebeguli 102 pėdų gilumoj po vandeniu su visa įgula. Visos pastangos išgelbėti submarine nuskendusius gyvus jurininkus, kurių, kaip narai nusileidę į jurių dugną beldimais patyrė, buvo dar 6 gyvi, nuėjo niekais. Pasirodė, kad Amerika ligi šiol nebuvo pasirupinusi laivų iškėlimo įmonių. Kol tapo atvežti pontonai ir atskubėjo pakankamas skaičius laivų, praėjo daugiau ne 2 dienos. Tuo tarpu narai nusileisdami ant nuskendusio laivo belsčiojimais kelis kartus susikalbėjo su gyvais palaidotais. Jie pranešė esą 6 gyvi uždaryti torpedų rutime, kitą kartą jie ženklais paklause, **ar yra vilties,** trečią kartą nugirsta 3 subeldimai, kas reiškia, kad **viskas tvarkoj** ir po to jokio gyvybės ženklo nebegirdėta. Tuo tarpu jurės buvo labai audringos ir visiškai trukdė gelbėjimo darbui. Net ženklą, kur laiv. nuskendo, bangos buvo nunešusios ir kurį laiką buvo pamestas pats laivas. Apie kokią savaitę laiko susirinkusi į Provincetown'ą flotilija tarėsi, šnekėjosi, nardė, planavo, kol gyvi palaidoti žmonės galutinai užtroško. Dabar gelbėjimo darbas visai sustabdytas ligi pavasario..

Vokiečiai turi nuskendusiems laivams iškelti tokius pontonus, kurie bile laivą iškelia laike 3 valandų. Amerika, turtingiausia šalis pasauly, pražudė keliasdešimts jaunų vyrų tik del savo apsileidimo. Amerikos laivyno viršininkai skaudžiai kaltinami

ROMANAS GAVO 6 METUS KALĖJIMO

KAUNAS. Prasidėjusi kriuomenės teisme gruodžio 19 d. žinomo d-ro Brundzos užmušėjo Jono Roman byla kitą dieną gruodžio 20 d. pasibaigė. Romanui priteista 6 metai sunkiųjų darbų kalėjimo ir 3600 lt. pinigais nužudytojo giminių naudai. Romanas kaip visi atsimena pereitą vasarą rudeniop Palangos maudyklėse užpuolęs keliais šuviais nudėjo beginklį pulk. d-rą J. Brundzą, įtaręs jį norėjusį paveržti jo žmoną.

Amerikos laikraščiai plačiai minėdami Romano kaip Amerikos piliečio bylą, klaidingai iškelia jo dideles vertybes, net vadindami jį Lietuvos valstybės banko direktoriu. Nieko panašaus nebuvo. Romanas buvęs prezidentas Amerikos Liet. Prekybos B-vės ir taip vadinamo Tarptautinio Banko, kuris operavo likučius tų bene 500,000 dolerių, Romano ir kompanijos sukoptų Amerikos lietuvių tarpe į taip vadinamas "lašinines bendroves."

Kalėdų dovanų kontestas

Pradžia rodo puikias pasekmes

Pirmasis laimėjo Vincas W. Jankauskas iš Dorchesterio

"Sandaros" Kalėdų dovanų kontestas ką tik prasidėjęs jau rodo puikiausias pasekmes. **"SANDARA" PO $1.00 VISIEMS 1928 METAMS plačia banga paplito plačiausiose Lietuvių kolonijose. Po 1, 2 ir visus 5 užsakymus jau spėjo ateiti iš daug Massachusetts valst. kolonijų, iš Connecticut, New Yorko, New Jersey ir Marylando valst. Bet pirmąjį rekomenduotoją, jau spėjusi užrašyti visą 12 prenumeratų, reikia pažymėti gerb. Vincą W. Jankauską iš Dorchesterio. Visus 12 prenumeratorius** jis užrašė Cambridge, Mass., savo darbavietėje. Kadangi administracija yra nusistačius skelbti tas kolonijas, kurios gaus virš 10 naujų skaitytojų, tai šiuo skelbiama pirmoji Cambridge: skaitytojai yra: 1) Paul A. Gaigalas, 2) Feliksas Kibartas, 3) Juozas A. Šurila, 4) Juozas Slazas, 5) Adolfas Rudskis, 6) George Lučinskis, 7) Frank Dargis, 8) Stanislovas Pocius, 9) Antanas Smitas, 10) Povylas Lalis, 11) Adolfas Visockis, 12) Antanas Kibartas.

Po 5 naujus prenumeratorius gavo šie gerb. rekomenduotojai: B. Janušas iš So. Bostono, S. Jokubauskas iš Dorchesterio; kiti dar nesuspėta suregisrtuoti.

Del Dr. J. Šliupo parašo

DAR VIENAS MEMORANDUMAS

Oficiozas "Lietuvis" gruodžio 1 d. įsidėjo vieną memorandumą, nežinia kam įteiktą, pasirašytą J. Bulotos (invalidas generolas), praloto A. Dambrausko, praloto Maironio Mačiulio, kanauninko J. Tumo, dviejų Matulaičių (mirusiojo arcivyskupo brolių), J. Moigio na ir D-ro J. Šliupo. Autoriai sakosi lapkr. 29 d. atsiradę vienoje vietoje, pasikalbėję apie dabartinius santykius ir pripažinę, kad:

1. Tvirta valdžia šiuo metu musų kraštui išganinga.
2. Valdžia keisti šiuo metu pavojinga.
3. Visuomenei reikia daugiau šviesos apie valdžios ketinamus ir daromus žygius, kad ji galėtų faktais vaduotis, ne paskalomis.
4. Sumanytas reformas didelis laikas įvykdyti — vilkinimas blogina krašto buklę.
5. Partijos, kaipo tokios, neturi kaž-kokiu nebeatimamų iš ju teisių ir net privilegijų, kad butinai visos butu atstovaujamos vyriausybėje.
6. Dalyvauti Vaidyme krašto tėra pareiga tik kvalifikuotiems valstybes vyrams.
7. Šiuo kritišku momentu ramybės ir vienybės siekti — šventa bent kurio Lietuvos piliečio pareiga."

Šitą "memorandumą" įsidėjo Smetonos "Lietuvis" vieną kartą, o jo filijalas Brooklyne "Vienybė" įsidėjo net dviejuose numeriuose ir dviem straipsniais palydėjo.

Pereitą pavasarį Dr. Šliupas pasirašė ir po kitu memorandumu, įteiktu Smetonai ir Voldemarui. Ten Dr. Šliupas buvo atsiradęs ne pralotų draugėj, bet tokių profesorių, kaip L. Vailionis, V. Krevė Mickevičius, F. Augustaitis, Mykolas Biržiška, Vacl. Biržiška, Aug. Janulaitis, Petras Leonas, K. Šliupas ir R. Šliupas.

Tame memorandume Dr. J. Šliupas su minėtais profesoriais kalbėjo, kad "Gruodžio 17 d. perversmas sudarė nepaprastas valstybinio gyvenimo sąlygas, kurios: 1) stumia šalį pražutin, 2) laiko uždarytus normališkus kelius išeiti geresnėn ateitin ir 3) siulo išėjimui iš šios padėties **tokias priemones,** kurios gali nuvesti mus tik prie nepriklausomybės praradimo" ir papunkčiui išdėstę perversmininku valdžios pražutingus darbus, jie reikalavo, kad butu amnesetuoti visi prieš perversmininkų politiką nusikaltę polit. kaliniai, panaikintas karo stovis ir ieškoma kelių bendradarbiauti su Seimu, o jei to nesurastų, atsiklausti šalies **konstitucijos nustatyta tvarka.**

To memorandumo nei "Lietuvis" nei jo filialas nedėjo, lygiai kaip nedėjo ir nei vieno kito memorandumo, kurie **smerkia diktaturos smurtą** ir reikalauja grąžinti šaliai teisėtumą ir tvarką.

Lapkr. 29 d. raštu Dr. Šliupas labai negarbingai patarnavo savo žilai senatvei, spiaudamas į savo paties anstybesnį parašą. Bet Lietuvos diktatoriams ir ju palaižoms ir tas pasirodė dideliu "argumentu".

Sakoma, stokuojant žuvies ir vėžys yra žuvis.

SMETONINIAI IR KRIKŠČIONIS UŽSĖDO

Musų žinios pasitvirtina.

"Sandaroje" pereitame numeryje tilpusios žinios apie naują teroro bangą Genevos posėdžių metu, pasitvirtina "Draugo" ir "Garso" pranešimais (skaityk Apžvalgoje).

"Garsas" gruod. 22 d. rašo:

Gavome žinių, kurios rodo, kad pozicija vartoja nešvarias priemones nusikratyt opozicijos, ypač vadų.

Štai Dr. L. Bystrui, įžymiam katalikų vadui, sumanyta iškelt bylą neva už nenupirkimą ginklų 1925 m., del ko esą dabar kariuomenėj susidarė sunkumų. Reiškia, kai norima mušti, tai ir pagalis atsiranda.

Lapkričio 28 d. apie 7 v. vakaro 7-ni karininkai (iš aviacijos) su revolveriais rankose įsiveržė pas kun. M. Krupavičių, žinomą katalikų vadą ir grasino nušausią, jei jis nesiliaus varęs opozicijos prieš dabartinius valdovus.

Tą patį vakarą karininkai nuvyko pas Ukininkų Sąjungos vice pirm. ir vadą Mikšį, bet nerado namie. Pranešama, kad Krupavičiui, Karveliui, Stulginskui ir kitiems telefonais šaukiant į atatinkamas įstaigas ir asmenis, jokios domės į tai nekreipta.

Tornau paleistas iš VARNIŲ

"L. Žin." praneša, kad Aleksandras Tornau, Vals. Liaudininkų Telšių apskr. komiteto pirmininkas, kurs pirm kurio laiko buvo ištremtas į Varnių koncentracijos stovyklą, dabar paliuosuotas. Taip pat grįžo iš Varnių Valst. Liaud. centro darbuotojas Cežaris Petrauskas, kurį buvo ištrėmęs Kauno apskr. viršininkas Čaplikas, norėdamas tuo budu atsiimti Petrausko butą. Petrauskas grįžo, bet buto nebeturi.

A. L. T. Sandaros Rekalai

Sandara už $1.00 visam metui

5000 NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Nuo šio gruodžio 20 d. iki 1928 m. sausio 20 d. tai yra per vieną mėnesį laiko "Sandara" skelbia didelį

KALĖDŲ DOVANŲ VAJŲ

Atsižvelgdama į daugeliui lietuvių Amerikoje šiuo tarpu sunkoką uždarbį ir norėdama, kad kiekviena lietuvių šeimyna gautų progos turėti savo tautišką demokratišką laikraštį, "Sandara" rado galimu per vieną mėnesį užsisakantiems **papiginti kainą per pusę.**

Tam tikslui išleisti Kalėdų dovanų čekiai $1.00 vertės. Tokie čekiai plačiai išsiuntinėti gerb. skaitytojams, kad padalintų visiems norintiems užsirašyti "Sandarą" ir yra per tą visą mėnesį dedami "Sandaroje".

Kiekvienas gavęs šį numerį, čekį iškirpk ir pridėjęs $1.00 atsiųsk kartu su čekiu Administracijai, ir gausi "Sandarą" visiems 1928 metams. Paskleiskite tą žinią kuo plačiausiai. "Sandara" turi paaugti 5000 naujų skaitytojų!

$1.00 Kalėdų dovana $1.00

Užsirašančiam laikraštį "Sandarą" ant metų šis čekis skaitomas vieno dolerio vertės. Užsirašymo laikas nuo 1927 m. gruodžio 20 d. iki 1928 m. sausio 20 d. "Sandaros" kaina metams $2.00. Atsiųsk "Sandaros" Administracijai tą čekį pridėjęs TIK VIENĄ DOLERĮ ir gausi laikraštį visiems metams. Šis čekis galioja vieną mėnesį nuo gruodžio 20 ligi sausio 20 d.

Užsirašančio *Parardė* .....

Numeris ir gatvė .....

Miestas, valstija .....

Rekomenduotas per .....

"SANDARA" 327 E STREET SO. BOSTON, MASS.

Visos kolonijos, kai tik susirinks **virš 10** prenumeratų, bus skelbiamos "Sandaroje". Kadangi ši proga taip pigiai įsigyti visiems metams "Sandarą" yra pirmutinė ir vienintelė, manome, kad nei vienai kolonijai nebus sunku lenktynes laimėti. Naudokitės proga!

Chicagos Sandariečių Jubilejinis Banketas pavyko

Sandaros 23-čios kuopos 5 metų gyvavimo apvaikščiojimas 10 d., gruodžio puikiai pavyko. Kaip svečių taip Sandariečių viso buvo arti 80 ypatų.

Iš pradžių buvo šokiai nuo 8:30 iki 10 val. vakaro. O nuo 10-tos iki 12:30 tęsėsi Bankieto jubilėjinis programas. Stalai tapo gražiai papuošti ir svečiai sukviesti užimti vietas. Banketo dalyviai užkandžiavo, juokavo iki baigė pietauti.

Štai Bankieto pirm. p. K. J. Semaška nuskambino į lėkštę ir paprašęs svečius nusiraminti, trumpai paaiškino reikšmę šio vakaro. Pirmuoju kalbėtoju buvo adv. p. S. Kodis, kuris nurodė svarbą Sandaros, organizacijos darbuotę ir kvietė prisidėti prie Sandaros. Antra, tai žymi musų darbuotoja ponia K. Katkevičienė, sveikino ir linkėjo šiai kuopai augti ir plėtotis.

Trečias numeris — ponia S. Krasauskienė dainuoja dvi daineles, akompanuojant p-lei Bigeliutei. Karšti aplodismentai, Sofija iššaukta sudainuoti ir trečią dainelę. Ketvirtas — p. Vilkas-Vilkevičia, žymus sandarietis ir visuom. darbuotojas, pataria visiems tapti Sandariečiais ir bendrai veikti del labo musų tautos. Penktas, — ponia M. Zolpienė, sena Sandarietė ir žymi visuomenės darbuotoja, džiaugiasi, kad 23-čia kuopa sugebėjo tokį gražų Bankietą surengti, tai, girdi, ne soutsidės kuopos, kurios snaudžia ir gyvumo neparodo.

P-lė Valeria Čepukas, duoda porą smuiko solo, akomponuojant p-lei Alf. Semaškiutei. Reikia pasakyti, kad gabiai valdanti smuiko stygas žavėti žavėjo klausytojus. Valerija turėjo dar ir trečią solo duoti, nes karšti aplodismentai svečių to pageidavo.

Septintas numeris,—kalba Dr. Naikelis. Jis pasiprašo ilgiau kalbėti, negu tost-masteris buvo paskyręs. Musų daktaras yra senas sandarietis, o prie to iš profesijos pasižymėjęs geras chirurgas. Daktaras savo kalboje plačiai nurodinėjo Sandaros svarbą, ir kartu džiaugėsi, kad musų tarpe, kaip Valerija, kuri yra gamtos apdovanota muzikos talentu, šiandien yra su mumis. Patarė, kad jauniems talentams butų duodama visur pirma proga, reikšti muzikos jausmus. Kalba p. K. Rugis, jis paskaito trumpą poeziją iš Maironies ir paskui tęsė savo kalbą. Labai tinkamai ir patriotingai kalbėjo musų senasis veikėjas.

Ponia Solomėja Čerienė, antra žymi solistė-dainininkė chicagiečių, sudainuoja dvi gražias daineles, akompanuojant p-lei Poškiutei, kilo karšti aplodismentai. Musų Solomėja turėjo dar vieną sudainuoti. Tost-masteris sakė, jog ponia Čerienė labiau priklauso nortsaidiečiams, negu soutams, nes Solomėja jau antri metai kaip darbuojasi čia su jaunuoliais.

Kalba Dr. Montvidas plačiai pažymėdamas Sandariečių veikimą, sakydamas, jog Sandara yra plati ir pažangi kulturinė organizacija lietuvių Amerikoje. Kalba p. St. Grišius suteikdamas daug komplimentų 23-čiai kuopai. P-nas St. Valinčius savo kalboje nurodė svarbą Sandaros organizacijos veikimo ir jos užduotį.

Vakaro vedėjas p. Semaška praneša, jog ant programo dar yra daugiau kalbėtojų negu kalbėjo, todel atsiprašė šiuos žymius sandariečius bei svečius: kun. P. P. Zalinkevičiaus, p. J. Kaulino, inž. B. Simokaičio, dail. M. Šileikio, p. K. Čepuko, p. M. Vaidilos, p. V. Andrulio ir p. St. Jokubausko.

Toast-masteris sako, jog gretimai sedžiant, teko išprašyti dar porą dainelių iš Sofijos, ir su muzikaliu programu bei Lietuvos himnu baigėm bankietą.

P-lė Alfreda Semaškiutė skambino piano solo, kuris pilnai nusisekė. Karšti aplodismentai svečių privertė Alfredą dar vieną solo pridėti. Ponia Sofija Krasauskienė išeina ir sudainuoja dvi visų mylimas dainas, "Kur bakužė Samanota" ir "Kaip tave aš myliu" akompanuojant p-lei Bigeliutei. Šios dainelės, ypatingai pirmoji, rodosi, tave su visa siela nuneša į gimtinė šalelę, į tą bakužę samanota, kur augai ir jaunas dienas praleidai. Sofijos švelnus balselis daugeliui sujudino jausmus.

Baigus šias daineles, toastmasteris paprašo visos publikos kartu sudainuoti Lietuvos himną. Sofijai lydint, o poniai Čerienei akompanuojant pianu, skardžiai užskambėjo musų tėvynės daina.

Užbaigus taip gražiai 5-kių metų jubilėjinę puotą 23-čios kuopos gyvavimo, vėl prasidėjo linksmus šokiai, kurie tęsėsi iki rytui.

Reikia priminti, kad šiame bankete dalyvavo ir iš tolimesnių kolonijų veikėjai. Toliausia, tai iš Indiana Harbor, Ind. pp. P. S. Rindokas, S. Bartkus ir Andersonas, taipgi ir iš Roselando. Bet ant nelaimės, gerb. svečiai iš Indiana Harbor negalėjo iki pabaigai buti, nes tam tikri reikalai juos vertė grįžti namo. Tas pats įvyko su Dr. A. Žimontu, kuris pasisvečiavęs trumpai apleido mus nesulaukdamas puotos. Dr. Biežis ir p. Julius Mickevičia, taipgi jiedu neatvyko, kad ir buvo bankieto dalyviai.

Vienu žodžiu tariant, viskas pasisekė kuo geriausiai. Gardus užkandžiai, gera tvarka, gera jaunuolių Sandariečių orkestra ir sumani bankieto rengimo komisija, kuriais buvo p. Stasys Jokubauskas, K. J. Semaška, kun. P. P. Zalinkevičia ir P. Harmonas.

Lai gyvuoja Sandaros 23 kuopa ilgus metus, ji buvo ir yra Chicagoje pavyzdingiausia ir gyviausia kuopa.

Svečias

SVARBI PAREIGA LANKYTI SUSIRINKIMUS.

Sandariečiai, nepraleiskime rimto momento

Dabartinis momentas lietuviams yra labai rimtas. Paliestas Vilnius. Arba ištverti ir atgauti arba nusileisti ir išsižadėti. Tai lemtinai kovai ir mes turime prisidėti su visomis pajėgomis. Turime teikti kaip moralę taip materialę pagelbą musų broliams, kovojantiems musų protėvių sostinę Vilnių išplėšti iš lenkiško aro nagų.

Mes Sandariečiai visuomet kovojome už demokratinę teisėtą tvarką tėvynėje, visuomet stovėjome už tai, kad lietuviams Lietuva butų maloni, traukianti ir kad jos sostinė jai grįžtų.

Todel mes turime budėti, kad ir pačioj Lietuvoje nebutų trempiamos žmonių teisės, ne diktatorių žiauri letena slėgtų, o žmonės savo likimą patys tvarkytų.

Sandariečiai, ypač Chicagiečiai, gana prasnaudėm! Sukruskime. Jei dabar ne visi sukrusime, ką mums istorija užrašys? Šaukiamus susirinkimus privalom lankyti be išsikalbėjimų. Žinokite, kad susirinkimus šaukia ne kuopų valdybos, bet visų jusų ir musų pareiga, tautos ir laisvės reikalai. Kuopų valdybos pildo musų ir organizacijos valią, tad į jų šaukiamus susirinkimus eikime, kaip į patys savo svarbų reikalą.

Kurie ir šiuo svarbiu momentu savo pareigos nejaustų ir į susirinkimus neitų, tie lai su visam pasilieka namie sėdėti. Kas dabar nejaučia reikalo ir neklauso kvietimo į darbą, tas negali buti musų organizacijos narys. **Sandarietis.**

"SANDAROS" DRAUGAMS LIETUVOJE

Nepaprastai daug laiškų tenka gauti iš Lietuvos iš buvusių "Sandaros" skaitytojų ir bendradarbių, kurie vis dar klausinėja, kodel jau metai, kaip "Sandaros" nebegauna. Kadangi matyti Lietuvos gilumoje toli ne visi žino priežastis, o ja paaiškinti laiškais ne visuomet galima, pakartojame pačioje "Sandaroje", kad po gruodžio 17 perversmo į Lietuvą valdovai "Sandaros" neįsileidžia ir neįsileis, kol tik jie ten šeimininkaus.

Mes negalėjome išsižadėti sąžinės, teisėtumo ir demokratybės, kaip tai padarė kai kurie kiti Amerikos lietuvių laikraščiai, už tat nuo musų laikraščio kaip ir nuo kiekvienos teisybės balso Lietuvos valdovai apsitvėrė cenzuros siena, kad žmonės tiesos neišgirstų. Šis pareiškimas daromas su tuo tikslu, kad tie, kurie prigauna "Sandarą" aplinkiniais keliais, praneštų apie tai negaunantiems ir užtikrintų, kad kaip tik baigsis Lietuvoje despotų tiranija ir sužibės patrempto ji laisvės saulutė, tai "Sandara" su ta pačia diena pradės lankyti savo brolius seses Lietuvoje.

Antanas Tulys.

Merginos, kurios ruko

(Pabaiga)

Jie gėrė vyną, rukė, juokės ir kalbėjo apie daug neįdomių dalykų, kol suėjo į intymesnę pažintį. Paskui jų kalba pasidarė jiem įdomi ir maloni. Jų akys žaidė vienos su kitomis ir vedė tą bežodę kalbą, kuri šiame atsitikime ėmė pirmą vietą.

Pagaliau prieš Šilą sėdinti mergina aiškiai pamatė, ko tiedu vyrai iš jų nori, ir, slėpdama pasipiktinimą, mandagiai priminė:

— Metas namon.

Šilas pasijuto neramiai ir pasiskubino apginti paliestą savo garbę:

— Iš tikro mes turėjom buti jau lovoj. Rytoj laukia musų svarbi pareiga.

Apšaukta aktore mergina pamatė Šilą užsigavusį ir nelaukus įsimaišė.

— Nepalaikykite už blogą: ji tik iš papročio prisimena namus, kaip visos geros mergaitės.

— Bet, vistiek jau laikas eiti namon. Žmonės kažin ką pamanys, — neramiau ji pastebėjo.

— Kodėl tamsta nerukote? Daug smagiau, kai rukai, — pakalbino ją Vaitas, kuris dig šiol visą laiką tiesioginiai kalbėjo tik į prieš save sėdinčią.

Toksai Vaito užkalbinimas ir daug reiškiantis originalus jo žvilgsnis tuojau nuramino šią damą ir dabar ji išsitarė visai ką kita galvodama:

— Man nepritinka rukyti.

— Tamsta irgi artistė, ar ne?

Mergina pažiurėjo į draugę ir nusišypsojo. Ji nerado nieko tinkamo pasakyti. Vaitas gi iš to tuojau suprato, kad pavyks jam sugrąžinti geras upas,, tarus dar kelis veidmainingus žodžius. Jis tęsė:

— Neturėjau aš kitos tokios malonios pažinties. Man nereikia daug, kad pažinti teatro žmones. Nes ir aš pats esu lošėjas. Ir dar koks.

Merginos staiga įbedė akis į pilną vyriškumo Vaitą. "Jie — artistai. Mes vakarieniavome su artistais" — galvojo merginos pasigirti savo draugėms. Bet tuo pačiu sykiu prieš Šilą sėdinti mergina pamislino sau: "Tegu jie buna, kas nori, vistiek nieko negaus iš musų."

Apšaukta aktore mergina pradėjo gležnais pirštais pataisyti Vaito kaklaraištį, lyg pasakydama tuo savo draugei: "Jis mano. Tu jo negausi. Žiurėk tą, kuris prieš tave sėdi." Vaito ir merginos veidai buvo arti vienas prie kito. Jiedu jautė vienas kito kvapą, sielos virpėjimą; jų meilė įkaitrojo. Pas juos abudu buvo noras suglausti lupas ir nutilti. Jųdviejų mintys skrido nuo šios pažinties į ateitį. Skirtumas buvo tik tasai, kad Vaito viltis buvo ribota šia nakčia, kuomet merginos siekė metus, paskui kitus ir paskui visą gyvenimą. "Kas žino, gal jis bus mano? Gal aš jį laimėsiu?"— mislino mergina. Vaitas gi galvojo: "Rytoj rytą aš sėdėsiu traukinyje, busiu toli nuo šios vietos. Ir daugiau veikiausiai niekuomet aš jos nebesutiksiu....'

Kada jie apsivilko eiti namon, Vaitas tarė merginoms:

— Mes gyvename čia tuojau viešbutyje. Jei nebutų taip vėlu, galėtumete užeiti pažiurėti kostiumuose nutrauktų mano paveikslų. — O galvoje jis slėpė šią viltį: "Jos eis. Aš laimėsiu."

— Dar nėra perdaug vėlu,— pastebėjo jo draugė. Tas gi Vaitui reiškė: "Dar paprašyk; mes eisime. Mes norime užeiti į jusų kambarį."

— Kas tau pasidarė,— perspėjo šią jos draugė.

Tuom sykiu Vaitas pasiskubino į tikslą, nuduodamas neišgirdusiu priešingo pareiškimo:

— Aš turiu šią naktį gerai pasilsėti. Bet vistiek galime užeiti valandėlę.

Paskui jis dar tarė šį ir tą, kaip koks burtas, įviliojo merginas į vyrų kambarius. Jos ten įėjo ir išėjusios, nežinojo kaip ir kam jos ten įlindo. Ir dalykas įvyko dar lengviau, negu Vaitas manė. Neėmė nė penkiolikos minutų, kol Vaitas rado pribrendusiu savo draugę pavadinti:

— Einame į aną kambarį pažiurėti mano pieštų paveikslų. Mat, aš ir artistas ant galo.

Ji išbaigė stiklą ir tarė:

— Tikrai įdomu pamatyti jusų piešiniai.

Vaitas lengvai uždėjo ranką ant jos liemens ir jiedu pamaži suėjo į vyrų miegamąjį. Durys užsidarė ir viskas nutilo.

Praslinkus dviem valandom vyrai išlydėjo merginas į taksį, kuris laukė prie durų, Vaito pašauktas.

— Aš lauksiu jusų telefono. Nepamiršk, — atsisveikindama, sakė Vaitui mergina.

— Paskambinsiu jum kai keturios, kaip sakiau, — Vaitas užtikrino jai, galvodamas apie kelionę.

Merginas išleidus, Šilas pradėjo kabinėtis prie Vaito.

— Turėsime važiuoti nemiegoję, — jis sakė.

— Ir kas tokio? Turime naują lapą į prietikių knygą. Dar tau negerai? Na, kaip buvo tavo?

— Mano. Žinai mano. Merginos, kurios ruko, jos ir ruko.

— Mano pasirodė neįveikiama. Tokia atkakli, kad... Tegu ją velnias neša. Vistiek, daugiau aš jos nebepamatysiu.

— Aš žinau. Ji neruko, — pateisino Vaitas. Bet galvojo jis ką kitą. Jis galvojo taip: "Manęs jai reikėjo, butų buvę viskas gerai."

Tuom sykiu Šilas paėmė nuo grindžių du rankšluoščius ir inspektuodamas juos, prikišo Vaitui.

— Suvartojai abudu rankšluoščius. Ką darysime?

Vaitas jam atsakė:

— Matai, tu pralošei.

Baimę jaučia kiekvienas, bet karžygis yra tas, kurs jos neparodo.

—/—/—

Juo geresni esame mes patys, juo geresni yra žmonės, aplink mus.

—/—/—

Norėti kentėti paeina nuo meilės. Nenorėti kentėti paeina nuo nepakankamos meilės.

—/—/—

Dėsnį niekuo kitu taip neatbukinsi, kaip dažnai jį kartodamas.

—/—/—

Neišpasakytai sunkiau yra tikrai naujais keliais eiti, kaip pasakoti naujas mintis.

—/—/—

Telefono įmones išrado mažutį nematomai pritaisomą "mikrofoną", kuriuo galima girdėti mažiausį sušlamėjimą ir tyliausią kalbą tolimuose kambariuose. Ir vis tik kiek daug šeimynose paslapčių!

—/—/—

Vienas Amerikos universiteto profesorius tvirtina, kad ant kiekvieno milijono žmonių randasi po vieną genijų. Reiškia ant 1.8 milijardų žmonių butų 1800 genijų. Amerikos laikraščiai tokių priskaito tik Goethe, Shakespeare, Kopernika, Napoleoną, Caesarį ir dar kelis. Matyt tie amerikonai negirdėjo, kaip Voldemaras pasakė, kad didžiausi genijai esą tik trys: Leninas, Mussolini ir jis Voldemaras!

—/—/—

Nėra trumpesnio žmogaus upo momento, kaip jo juokas.

—/—/—

Ne kiekvienam ttėra reikalinga lygi doza išminties, kad nebutų kvailiu.

—/—/—

Kas visuomet susirupinęs yra tik savo taupumu, tas pradeda darytis šykštus.

New Haven lietuvių gyvenimas

LIETUVIŲ VEIKIMAS LIETUVOS LABUI

Rašo J. Vokietaitis, ALTS. II Apskr. pirmininkas

Nuo 1914 m. prasidėjo jau visai kitas darbas. Tai yra tvėrimas Lietuvos Respublikos.

Galima sakyti, kad New Haveno lietuviai tame reikale maž daug veikė iš vieno rinkime aukų, pirkime laisvės bonų išskiriantt socialistus, kurie neilgai trukus pavirto į bolševikus ir tik jie pastarieji kiek galėjo tiek kenkė virš minėtame darbe. Bet galima sakyti, kad New Haveno lietuviai atsižymėjo tuomi darbu ir reikia dar pasakyti, kad to laiko pirma auka buvo $1100.00 pasiųsta Smetonos vardu į Kauną. Paskiaus aukos kur buvo siųstos nepamenu ir dar pamenu, kad per musų gerbiamą veikėją Praną Cibulską buvo surinkta kelios didelės skrynios našlaičiams drabužių ir buvo pasiųstos per Raudonąjį Kryžių idant perduotų lietuviams. Gauta atsakymas ir padėka nuo Belgijos ar Rumunijos vyskupo už didelę auką nuo New Haveno lietuvių?

Aprič tų viršminėtų darbų dar buvo ir daugiau, t. y. Autonomijos Fondas, Lietuvos Gelbėjimo Fondas, Tautos Fondas, Centralinis Fondas ir visi po kelis šimtus gavo iš New Haveno lietuvių. Žodžiu tariant vietos lietuviai, išskiriant pačius kairiuosius, aukavo dienos darbą, kitas savaitės o kitas šimtines klojo, kad tik butų Lietuva laisva. **Ar yra šiandien laisva?** Mano pabraukta. Lietuviai pamiršo savo vietos svarbius reikalus, nukreipdami visą domę į savo tėvynę ir štai atgavus Lietuvai Nepriklausomybę ir taip iš visų pastangų dirbus užsimanė nekurie vietos veikėjai važiuoti Lietuvon ant apsigyvenimo. Pranas Cibulskas parduoda savo gerai išdirbtą biznį "mėsinyčią" ir važiuoją Lietuvon, antras taipgi vietos veikėjas S. Čverka išparduoda savo auksorių biznį taipgi su giliu džiaugsmu važiuoja ir ten jau likusią gyvenimo dalį praleisti. Išleisdamas abu net apsiverkiau, kodel aš negaliu važiuoti? nes gyvenimas neleidžia. Reikia vargti čia naujoje tėvynėje. Pagyvenę po metą kitą, ir vėl sugrįžo į čia gyventi ir dykai dirbti. Bet eikime vėl prie Lietuvių veikimo. Pasibaigus maž daug aukų rinkimam ir visų fondų likvidavimui atsirado ir kitokis upas pas vietos lietuvius ir vėl reikia ką nors veikti. Štai klausimas svetainės. Beje buvau pamiršęs dar apie visokias bendroves, kurios išnešė kelioliką šimtų dolerių iš New Haveno lietuvių, kurie ir dabar keikia ir ateityje sunku butų gauti aukų ir akcijų kokiems svarbesniems reikalams. Iš visų musų vietos lietuvių tai duosniausias lietuvis buvo gerb. K. Makarevičius, kuris dabar gyvena Ansonijoj, antras tai gerb. Pr. Cibulskas. Kas tik prisiminė kokį reikalą, jie buvo pirmutiniai su auka ir dar stambia ir su pirkimu akcijų prie visokios rūšies bendrovių. Gerb. Makarevičių šeimyna bei gyvenimas tai buvo centras visų darbų, kas lietė lietuvystės labą. Kiekvienas stambesnis svečias, kalbėtojas, kompozitorius, dainininkas ir visi kiti kurie su gerais tikslais rado prieglaudą pas Makarevičių. Jis tik gali pasakyti, kiek jam kainavo Lietuvos Nepriklausomybė ir jos priežastys. Kuomet Makarevičių šeima persikėlė gyventi į Ansonia, Conn., dideliai pasigedo vietos veikėjai, nes sunku buvo susikoncentruoti ir išsidirbti kitokius plenus del susirinkimų tarpe veikėjų. Dabartės jau pradedame apsiprasti. Pavyzdin, kaip buvo pirmiaus. Paskelbta per spaudą maršrutas Dr. Šliupo, prakalbos, Petrausko koncertas, Šimkaus prakalbos ir kitų visų, kurie važinėjo aukas rinkdami bei akcijas pardavinėdami. Visi rado prieglaudą pas gerb. K. M. Reikia pasakyti, kad gerb. Makarevičienė yra auksinė moteris, kuri auklėja beletą vaikučių ir visi sveiki lietuviškoj dvasioj auginami neatsižvelgiant, kad ji yra čia gimusi ir augusi iš apielinkėj visiems žinomos šeimynos gerb. Zigmontų, Bristol, Conn. Amerikos lietuvės motinos, kurios suamerikonino savo vaikus, turėtų imti pavyzdį iš aukščiau minėtų šeimynų.

KAIP MES DABAR STOVIME IR KO MUMS REIKIA?

Mes jau šiandien visai kiti žmonės. Man taip rodosi. Štai del ko: sulyginus dvidešimts metų atgal turėsime didelį skirtumą. Dauguma iš senesnių veikėjų turi suaugusią šeimyną ir kaip tik turi mintyje ką daryti, idant sulaikyti tvarkoje, dauguma įsigyja savo nuosavybes ir su tuo daug laiko reikia praleisti betriusant. Jaunimo priaugasio yra, bet reikia juos suorganizuoti ir padaryti žmonėms t. y. buti gerais, pirma lietuviais ir sykiu šios šalies piliečiais. Reikia centro. Parapija yra su kun. V. Krakausku ir taip atsilaikę, kad geriausių parapijonų dukterys ištekėjusios už italionų. Vaikinai veda ir kitatautes, taigi matosi čia jau koki yra netvirti lietuvystėje geri katalikai bei parapijonys. Rods turi savo svetainę ir rengia visokios rūšies vakarus, bet tėvynės meilės ir lietuvystės mažai randasi. Žmogui turint lietuvišką širdį ir matant tokį žlugimą ir nykimą lietuvaičių geltonplaukių tarpe juodųjų italijonų, pasidaro gaila.

Ko mums truksta? **Mums truksta darbuotojų.** Mes kaip minėjau jau pradedame senti, jau energijos truksta, gali sakyti per veik dvidešimts metų dirbome tie patys, ir kaip tik ant nelaimės naujų su neišaikvotoms spėkoms nepribuvo. Jaunuoliai neorganizuoti ir taip rodosi 10 metų prabėgs ir pradės nykti lietuviška kolonija. Štai dar kas gali mus ir musų jaunuolius palaikyti, tai, kad skubėtume sukrusti įsigyti lietuvišką namą, kuriame reiktų įrengti sportą, kad jaunuolius galėtume pritraukti, kad jie galėtų turėti užsiėmimą liuosoms valandoms. Turime įvairių draugijų pašelpinių ir politiškų, bet visur tie patys priklauso ir jaunuolių mažas nuošimtis ir tai jei tėvas ar motina duoklę moka, tai priklauso, bet pats idejos neturi ir lietuviškumo mažai randasi. Svetainės reikia kur butų centras, tuomet galėtų buti prieinama ir dailė bei sportas. Iki koliai randasi jaunuolių, kurie pabaigę aukštesnę mokyklą ir apie du ar trys lanko Yale kolegiją, bet mažai turės lietuviškos dvasios arba visai išnyks.

Lietuvių Koperatyviška bendrovė tam tikslui darbuojasi, turi jau išpardavę akcijų vertės arti $4000.00 dolerių, bet vis dar mažas kapitalas ką nors pradėti. Labai palengva kyla. Pažangiosios draugijos veik visos prisidėjo, taipgi ir veiklesni vietos veikėjai beveik visi turi po vieną ar daugiau akcijų, bet, kad sukelti didesnį kapitalą veik kiekvienas vengia. Kliutys gal visiems žinomos, tai vis praeities darbai atsiliepia. Kur vieni dirbo o antri juokėsi, todel ir dar randasi per daug didelis partyviškumas ir neužsitikėjimas. Vieni didžiuojasi, kad yra ir esą bolševikai, kiti perdaug tikėdami vietos klebonui, kad jis yra be klaidų. Tokiems žmonėms to ir pakanka ką kunigėlis sako. O delko jis sako, nes jam reikia daugiau, nes prasiskolinęs vyskupui iki ausų. Vietinis bankas nedavė paskolos, taigi turėjo gauti iš Derby Bankos, Conn. $33.000.00, kur vyskupas yra stambus savininkas ir tie pinigėliai, tikėkit man, bus sumokėti per New Havenno geraširdžius lietuvius parapijonis. Iš to naudos nematyti ir nesimatys.

Sandariečiai statymui svetainės pritarė ir diduma turi akcijas ir nekurie labai veikia tame reikale. Ypatingai A. Pilvelis nuo pat susitvėrimo bendrovės visuomet komitete ir aktyviškai veikia. Valdyba bendrovės susideda diduma iš kairiųjų, butent pirmininkas J. Kuncas, pagelb. J. Jakaveckas, fin. sekr. J. Didžiunas užrašų raštininkas A. Pilvelis, kasierius B. Vaitkevičienė Vikšrienė. Pasirodo, komitetas vienpusiškas todel ir darbas neina sparčiai ir ant galo tie patys žmonės pavargsta bedirbdami, o tas parodo, kad tokiuose darbuose reikia sudėti komitetą iš visokių pažvalgų ir kiekvienas turės savo draugų ir veikimas butų maž daug kiltesnis ir tt.

Mums truksta profesijos žmonių.

Mums reikalingas lietuviškas gydytojas, kaip medicinos taip ir dentisterijos, taipgi reikalingas ir advokatas. Pas lietuvius randasi gyvenime reikalų tokių, kur reikia kreiptis prie kitataučių, norint dabar nedaug randasi, kur nesukalba angliškai, bet vis geriau, kad savais reikalais gali kalbėti savo kalba. Gal su laiku sulauksim saviškių jaunuolių, bet dabar nesiranda.

Kokiam laipsnyje stovi dailė?

Dailės mylėtojų randasi, bet kuomet reikia paruošti kokį koncertą ar išsimokinti teatrą, pasidaro labai daug darbo ir taip atsitinka, kad tankiausia pelno liekti mažai. Priežastis maždaug žinoma. Daugumą trukdo partyviškumas, o antra kad ir myli dailę, bet vertės nesugeba suprasti kokią žmogui neša naudą. Rodosi, kad ateitis padarys perversmą: dailė, t. y. koncertas liks įvertintas, kaipo brangus ir naudingas žmogaus dvasiai penas

Ar mes turime biznierių?

Keletas yra valgomų daiktų krautuvių, vienas garadžius su taisymu automobilių, du barberiai, du fotografistai, viena baldų krautuvė viena keptuvė vienas auksorius, apie du ar trys užsiima stubų dažymu, vienas graborius ir tt.

Iš visų savų biznierių užima pirmą vietą, kurie yra gana prieinami žmonės ir daro didelės apyvartos biznį, butent Pranas Cibulskas ir Antanas Zimkus partneriai, Jonas Vaičaitis, Jonas Maseliunas, Antanas Dičkus ir Jurgis Vaitkus, partneriai Antanas Kazlauskas ir Jonas Markevičius. Virš minėtų asmenų randasi apgarsinimai ir patartina vietos lietuviams paremti savus vietos veikėjus. Patarnavimas ir prekės už reikmenis daug prieinama.

Šių dienų nuotikiai.

Lietuvių namo bendrovės vakarienė gruodžio 4 buvo skaitlinga, publika puiki, turės pelno gražaus. Minėtos bendrovės metinis susirinkimas buvo gruodžio 14, o Dr. DLK. Vytauto draugijos metinis susirinkimas įvyko Gruodžio 18. SLA. 142 kuopos metinis susirinkimas atsibuvo gruodžio 7. Nominuota ypatos į Pildomąją Tarybą. Dabartiniai pildomosios taryboš nariai paėmė didžiumą balsų. Raudonieji turėjo instrukcijų kortas, surašą kandidatų, bet nabagai iš 49 narių, kurie dalyvavo susirinkime gavo tiktai apie 10 balsų. Šiandien žmonės pažysta juos jų darbuose. Abelnai tariant agitacija nuėjo ant margiaus uodegos. Kuopos valdyba likosi tie pats asmens, išskiriant vice pirmininką ir organizatorių. Ateinantiems metams valdyba yra sekanti. M. J. Vokietaitis pirm. J. Sutkaitis vice-pirm. A. Pilvelis užrašų M. Kvaratiejus finansų sekr., J. Vaitkus iždininkas, M. Dapkunienė, J. Čeponis ir Pikelienė — kasos globėjai, V. Jakavičius maršalka. Kuopa turės didelę vakarienę vasario 19, 1928. Išrinkta komisija darbuojasi stropiai su pirmenybe A. Pilvelio.

Pažvelgus aplink

P. Albinai Pilveliutei girdėjau sekasi mokytojauti Bethony, Conn. rengiasi suruošti vaikučiams Kalėdų eglaitę. A. Dičkus ir J. Vaitkus, pasakoja, kad po Kalėdų tikrai apsives, nes jau laikas Pranas Raškinis po valiai sveiksta pas M. J. Vokietaitį ir neužilgo važiuos į New Yorką prie savo seno užsiėmimo. Linkėtina gerb. svečiui sveikatos.

Pirmas sniegas pasirodė musų vietoje gruodžio 4-tą ir į dvi dieni vėl pranyko; rodosi Kalėdos bus be sniego, o gal ir pasnigs.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 10 kuopos metinis suisrinkimas atsibus sausio 1 d. V. Kripaičių namuose 107 Warvick str. bus svarbių reikalų.

New Haveno visi senberniai išskyrus probaščių ketina sueiti į poras, nes tikisi sulaukti šaltą žiemą: manydami bus šilčiau gulėti. Mat dabar visi pavieniai.

Pavesiukės Vaikas.

Nuo Red. New Haveno šv. Kazimiero parapijos istorija ir kita bus sekamame "Sandaros" numery.

State Market

910 STATE STREET
NEW HAVEN, CONN.
Tel. Liberty 1733
Visokių valgių pasirinkimas.
Savininkas
ANTANAS KAZLAUSKAS
Jeigu negali ateiti šauk per telefoną, o bus viskas. O. K.

Monor Market

1652 WHITNEY AVE.
HAMDEN, CONN.
Telephone Hamden 56
Žmogus jautiesi silpnu, reiškia nori valgyti, todel kreipkite domės, kad jums visiems žinomas senas biznierius užlaiko valgomų daiktų krautuvę didžiausiame pasirinkime ir prieinamos kainos. Pašauk per telefoną ir bus aplaikyta. Savininkas (51-52)
JONAS MASELIUNAS

Laiškas iš Rygos

Diktatura jau privedė Lietuvą prie to taško, kad toliau eiti, reiškia pražudyti Lietuvos nepriklausomybę. Šiandien jau "Lietuva", "Lietuvis" ir jų draugai mato, kad Lietuva stovi kryžkelėje— žuti ar išsigelbėti?

Lietuvos vidaus padėtį išnaudojo lenkai ir šiandien atvirai kalba apie Lietuvos prijungimą prie Lenkijos. Buvę Lenkijos šnipai Lietuvos armijoje, kurie iškelti aikštėn Rygos kongreso išdavojo, šiandien jau pasitraukia ir leitenantija mato, kad savo kvailais žygiais galim pražudyti ir tai, ką turime.

Lenkijai nepasisekus Rygos kongrese ir savo imperialistiniams tikslams teradus pritarimo tik pas paprastus parsidavėlius, prie kurių prisijungė ir Plečkaitis, ji šiandien savo baisu pasiryžimą vistik mano vykinti.

Lenkija grupuoja Vilniuje pulkus, Plečkaitis traukia žemiausios doros žmones iš visur ir tuo didina "emigrantus" ir rengiasi eiti "vaduoti" Lietuvą.

Lenkija mano paskelbti Vilnių autonominiu, sudaryti atskirus pulkus ir po politinių emigrantų, parsidavėlių maske, eiti Lietuvon.

Mes ir visas demokratinis pasaulis gerai supranta, ką reiškia 'vadavimas' iš lenkų pusės. Tai yra Lietuvos nepriklausomybės palaidojimas. Gi dabartinė netvarka Lietuvoje, kada ministerį pirmininką nepriima kitos šalies ministeris pasikalbėjimui ir pasako, kad "su tuo karliku aš jokių reikalų turėti nenoriu" (Berlyne, vice kancleris Glergtt'as), kada visa užsienio spauda smerkia terorą, tada, aišku, lenkų toksai žygis nesutiktų ir didelio pasipriešinimo. O lenkams padaryti tas butų ne taip sunku, nes karo vadovybėj tebesėti vis dar lenkų agentai.

Tat tik prie to priėjus ir privedus valstybę prie visiško krizio Smetonos "tautininkai" pradėjo tartis su opozicija. Tik Rygos kongrese iškėlus ir išafišavus lenkų agentus musų armijoje, leitenantai išdrįso juos paprašyti, kad apleistų vietas. Tautininkai ne laisva valia, bet butenybės spiriami tariasi.

Ir jeigu šiandien nebus susitarimo, jei leitenantai, bijodami bausmės, nesutiks atiduoti valdžios vairą į žmonių su visuomenės pasitikėjimu rankas, tai mes tapsime Lenkijos vergais.

Diktatura Lietuvoje parodė, kaip nereikia aiškiau, kad tik valdžia su visuomenės pasitikėjimu gali krašta vesti. Smetonos tautininkų valdymo metas bus ta baisia atmintimi, kokia yra caro laikai.

Šiandien Lietuva stovi didelių įvykių išvakarėse ir kas su ja bus, parodys greita ateitis.

V. M—us.

Lietuvis Graborius

"UNDERTAKER"
Balsamuotojas, patarnauja kuo puikiausia, prienamos kainos visiems gerai pažystamas ir draugas
JONAS MARKEVIČIUS
247 Chapel St., New Haven, Conn.
Telefonas Colony 1915

Fair Haven Public Market

256 GRAND AVE.
Pradedant nuo gardžiausios jautienos iki tvirčiausio pipiro ir visokių daržovių, reiškia tik žmogų dare sveiku ir tvirtu vartojant valgius iš šios krautuvės. Ypatingai kartais del blogumo oro ar šiaip negalėjime pašauk telefonu: Liberty 1829 atveš į namus ko tik norėsite. (51-52)
Savininkai
PR. CIBULSKAS IR A. ZIMKUS

Meat Market

AND GROCERIES
262 WALLACE ST.
NEW HAVEN, CONN.
Didžiausias pasirinkimas valgomų daiktų jatienos, veršienos, avienos, kiaulienos, mažų paršiukų visokios paukštienos visokios duonos, pyragų ir visokių daržovių iki mažiausio karčiausio pipiro. Ant pareikalavimo pristato į namus. Galite duoti orderį per telefoną:
Savininkai
ANTANAS DIČKUS IR
JURGIS VAITKUS
(51-52)

VIENATINIS LIETUVIS
AUKSORIUS

New Havene tai Jonas Vaičaitis "Warches"
313 GRAND AVE.
Didelis pasirinkimas auksinių ir deimantinių žiedų, laikrodėlių, sagučių ir kitų. Specialiai ingravina, taipgi specialistas taisyme laikrodžių. Prekė prieinama. Visi ant Kalėdų ir šiaip laike kreipkitės prie savo žmogaus, kuris visus patenkins.
JONAS VAIČAITIS.
(51-52)

ŽURNALAI IŠ LIETUVOS

Keturi vėjai

"Sandaros" red. gavo iš Lietuvos jaunųjų rašytojų modernistų, kitaip vadinamų futuristų", ekspresionistų žurnalą "Keturi Vėjai" 3 numerį. Norintiems pažinti Lietuvos jaunųjų rašytojų sroves ir pakraipą verta išsirašyti. Numerio kaina Lietuvoj 1.50 lito. Adresas: "Spaudos" Bendrovė, Kaunas, Laisvės Aleja 72.

Naujas žodis

Tai yra vienintelis Lietuvoje puikus, turtingai, paveiksluotas nepolitiškas ir bepartyvis kulturos žurnalas. Leidžia Justynas Paleckis. Adresas ir kaina žiurėk garsinime.

Spaktyva

Turbut ne vienam amerikiečiui jau žinomas juokų satyros stipriai paveiksluotas žurnalas. Leidžia Pranas Budvytis. Kaina num. 1.50 lito. Adresas: Kaunas, Keistučio g. 44.

Tie žurnalai visi trys įdomus ir lygus pavyzdingiems svetimtaučių žurnalams.

Jono K. Miliaus ekskursija Lietuvon

Ateinantį pavasari balandžio 17 d. iš New Yorko tiesiog į Klaipėda Baltic America Line laivo "Lituania" ruošia ekskursiją Jonas Milius, Judamųjų Paveikslų korporacijos direktorius. Norintieji važiuoti ar susirašyti gali kreiptis adresu: J. K. Milius, 423 Grand st. Brooklyn, N. Y.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass. by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA

I. PRONSKUS, Editor and Business Manager

Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvergas. Prenumerata turi but apmokama iš kalno. Prenumeratos metas saitosi nuo dienos užsirašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) $2.00. Kanadoje ir kitur — $3.00 Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderius, adresuojant:

"Sandara", 327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second Class Matter January 14, 1914; at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1897.

Redakcijos Straipsniai.

NAUJO TERORO LIETUVOJE TIKSLAS.

Padarius su Lenkais sutartis reikia jas ir pravesti

Kiekvienas gyvunas prieš išleisdamas paskutinį kvapą paprastai dar pasispardo. Tas pasispardymas vadinamas priešmirtine agonija. Visai toks reiškinys pastebimas dabartinių Lietuvos despotų psichikoj. Pereitame "Sandaros" numeryje" tilpusiame laiške iš Kauno buvo matyti, kad Lietuvos okupantai, del svieto akių neva bandę derybas su visuomenės grupių atstovais del teisėtos koalicijos sudarymo, faktinai gi griebėsi paskutiniu žiaurybių tai Lietuvos visuomenei galutinai nusmaugti. Ir turėjo gi jie priežasčių. Lietuvių tauta persitikrinusi, kad despotai planingai veda Lietuvą Lenkų nagus, nebepaisydama visų teroro išradimų, garsiai prabilo, kad **reikia pačiai gelbėtis.** Tą pavojų instinktyviai pajuto ir dalis štabistų karininkų, kurie ligi to aklai pildė despotų pražutingą siekimą.

Visų partijų, visuomenės organizacijų pavojaus akivaizdoje susitarimas, dalies karininkų, kurie nėra tarnavę lenkų legijonuose, ultimatumas — dar prieš Genevos bylą atstatyti Lietuvoje teisėtą tvarką, valdovams vos vos nesuardė visus planus. Juk tauta paėmusi valstybės likimą į savo rankas, niekuomet nebutų leidus savo atstovams Genevoje padaryti lenkams tokių negarbingų nusileidimų, kokius padarė prieš nieką neatsakąs despotų atstovas Voldemaras.

Tad reikėjo naujomis represijomis nusmaugti tą drąsų tautos balsą kad ir tol, kol bus atsiektas galutinis buvusių Lenkijos karininkų Žukausko, Daukanto Pechavičiaus tikslas — **įleisti į Lietuvą lenkus.**

Kaipo pasekmę to valdovų plano matome štai ką Voldemaras išvažiavo į Genevą vienas, o kol jis savo suplanuotą rolę atliko, tai jo vietininkai namie šitaip elgėsi: užsieniams paskleista žinios, kad Voldemaras pažadėjo paliuosuoti politinius kalinius ir grįžęs tuojau sudaryti plačiosios koalicijos valdžią (Kad tai buvo šlykšti apgaulė, jau vienas tokios žinios nenuoseklumas rodė naują vyriausybę gali tik prezidentas sudaryti, o ministeris pirmininkas, jei reikalaujama jo kabineto atsistatydinimo, nebegali jokios vyriausybės daryti, turi tik pasitraukti).

Vardan respublikos gelbėjimo susitariusios visos Lietuvos partijos eiti į vienybę, apšmeižtos per valdovų oficiozus "šiltų vietų ir pasipelnavimo" ieškančiomis paaštrintas tų partijų vadų persekiojimas, grasinantis sušaudymu, sukišti kalėjiman ir ištremti reikalavusiej vienybės ir teisėtos tvarkos atstatymo karininkai, Smetonos Voldemaro valdžią ginti pasiėmė išimtinai Žukauskas ir Plechavičius, išleisdami įsakymą, kad **už reikalavimą koalicijos bus šaudomi.** Visą "tvarką" viduj išlaikyt, kol bus atlikta nusileid. Genevoj, reiškia pasiėmė Lenkijos karininkai. O **Voldemaras Genevoj pildė programą ir išpildė ją taip, kaip buvo Voldemaro pasiuntinis Herbačauskas Varšuvoj jau pereitą pavasarį susitaręs** apie ką jis pats išsipasakojo latvių "Jaunakas Zinas" laikraščiui.

Dabar tikslas atsiektas. Lietuva "sutaikinta" su Lenkais. Karo stovis tarp Lietuvos ir Lenkijos, nusitęsęs per 7 metus del Vilniaus išplėšimo, paskelbtas baigtu ir tuo budu pareikštas buvus bereikalingu. Juridiniai atstatyta broliška taika tarp vilko ir avinėlio. Lenkai pragydo džiugavimo ir pergalės te Deum. Voldemaro Smetonos ir Plechavičiaus programa išpildyta. Jau Plechavičius ir Žukauskas, jei tikėti žinioms, išvažiavo savo keliais. Kaip klerikalų laikraščiai praneša, rengiasi į kelionę ir kiti valdovai. Rengias ir Smetoną su Voldemaru pakartoti "ekskursiją" į užsienius, kaip jie jau sykį padarė pirmą syk lenkams Vilniun besiveržiant Mauras atliko savo, mauras gali sau eit.

Bet lenkų planas kad ir atsiektas, tačiau dar ne visiškai pravestas. Dar sausio mėnesį Rygoje turi buti derybos tiems lenkų laimėjimams praktiškai įvykdyti. Kas atsitiktų, jei jų tarnai iš Lietuvos generalinio štabo ir ministerijų išruktų į užsienius? Juk Lietuvių tauta gali vieną žygiu panaikinti jų laimėjimus. Lenkams dar kurį laiką yra reikalinga Lietuvoj ta pati "valdžia" ir dar didesnis teroras. Todel vargu galima tikėtis, kad jau dabar Lietuvos valdovai patys savo valia kraustytus užsienin. Jie tai kelionei ruošis, iškraustys savo lizdus, bet patys turės dar kuriam laikui liktis Lietuvoje ir aštrinti terorą iki aukščiausių ribų. To reikalauja lenkų interesai, ir kaip matome viskas nuosekliai ta linkme eina. Jei skubiausiai neįvyks kurių netikėtinų atmainų... Bet ir tokia galimybė, kaip sakėme, yra numatyta: valdovai turi gatavus užsienių pasus, o Lenkai galės pareikalauti iš Lietuvos taikos sutarčių pildymo....

MOKESNIŲ SUMAŽINIMO ĮSTATYMAS SENATE

Gruodžio 17 d. įteiktas Senatui kongreso sesijos prieš 10 dienų priimtas mokesnių įstatymo projektas, kurs po švenčių turės buti senato apsvarstytas. Įstatymo projektas numato ateinaniems metams mokesnių sumažinimą ant $290,000,000. Prezidentas Coolidge ir finansų sekretoriatas gi yra tos nuomonės, kad daugiausia galima sumažinti mokesnius ligi $225,000,000.

Tuo tarpu senatorius Simmons iš North Carolina, vyriausias demokratas Senato mokesnių komitete numato, kad mokesniai gali buti sumažinti net ligi 400 milijonų dolerių. Tokioj sumoj sumažinti mokesnius yra pasiulę Jungt. Valstybių Prekybos Rumai (Chambers of Commerce).

Tą projektą smarkiai kritikuoja pats prezidentas Coolidge, sekretorius Mellonas ir republikonų vadas Tilson.

Senatorius Simmons tačiau įsitikinęs, kad mokesnių naštą iki 400 milijonų lengvai yra galima sumažinti ir kad senatas turės projektą priimti tokį, kad nedaug esiskirtų nuo minimos sumos. Senatas turėsiąs patvirtinti atstovų rumų priimtą automobilių pardavimo mokesnio panaikinimą ir kitokių mokesnių, užsilikusių iš karo laikų, taip pat dar labiau sumažinti korporacijų mokesnį.

Senato finansų komisijos pirmininkas Smoot davė suprasti, kad senatas suves mokesnių įstatymą maždaug pagal sekretoriaus Mellono nustatytos sumos.

Matyti, kad tas mokesniųų sumažinimo klausimas yra demokratų puciamas su tikslu pagarsėti prieš rinkimus.

Pastabos.

Suum quique

Nesenai teko pastebėti "Sandaroje", kaip bruklyniškiai "šimtaprocentiniai" persilaižę Smetonos įgavo riemenį ir pradėjo labai gausiai vemti nešvariausiomis atrugomis, jomis terliodami visus, kas tik jiems papuola. Tuomet pasakėme, kad tai jų ir yra pašaukimas ir kad bereikalo jie bandė kurį laiką apsimauti sau netinkamo padorumo, valstybingumo bei tautiškumo kauke. Patys įsitikino, kad nepatogu ir kad geriausia buti tokiu, kokiu esi. Suum quique.

Dabar vėl pastebimas naujas vėjas klerikalų abaze. Jau kelinta savaitė, kaip visi jų laikraščiai pradėjo kampaniją "prieš bedieviškus laikraščius ir spaudą". Jau marguoja jų puslapiai "katalikams žinotinų laikraščių". Jau ir kaikuriose davatkų bei davatkinų draugijose priimti nutarimai uždrausti savo nariams skaityt kitokius laikraščius, kaip tik "katalikiškus", priešingai tokius narius iš draugijos išmesti.

Pirmųjų ir auntrųjų šie keliai nėra nauji. Tai tik po nepavykusio maskarado gryžimas prie savo tikrojo pašaukimo. Ką gi, valiai vyrai! Suum quique.

'Amerika didžiausia despotija pasauly'

Maryland gubernatorius Ritchie advokatų taryboje New Yorke pareiškė, kad "Amerika tiek toli nuėjo nuo savo pamatinio tikslo — valdytis įstatymais, ir tiek prisiartino tyraniško režimo padėčiai, kad piliečiai rimtai pradeda klausti, ar jie beturi nors kokias neginčijamas teises. Jungtinės Valstijos po Sovietų Rusijos ir Italijos yra didžiausia despotija vakarų pasauly." Del Amerikos demokratijos sugedimo jis kaltina valdžios centralizacijos tendencijas, žmonių nesiinteresavimą politiką, dolerių gaudymą ir 'džezą'. Jis griežtai išsireiškė prieš prohybicijos sistemą ir jos agentų sauvalę.

Amerika Sulaikė Sovietų Delegaciją

Gruod. 15 d. Ellis Island saloje užlaikyta ištyrimui Sov. Rusų delegacija iš 11 asmenų, atvykusi tartis su Amerikos finansininkais del $40,000,000 koncesijų ir kitokių finansiškų sutarčių su Amerikos kapitalistais. Delegatai gavo uždėti po $500 kaucijos ir įleisti tik 6 mėnesiams.

KAS ĮVYKO LAPKRIČIO 26-27 D.

Voldemaro valdžia vos nenugriuvo

Greses lenkų puolimo pavojus, Pilsudskio lankymosi Vilniun ir gandai apie Plečkaičio "valdžios" susidarymą įnešė liudnojo laikotarpio Lietuvos istorijoj dar vieną nepaprastų ir gal labai reikšmingą ateičiai istorijos puslapį. Jau po Rygos emigrantų kongreso Lietuvos tautininkų ir valdžios spauda ėmė smarkiai rašyti apie didį pavojų iš lenkų pusės. Lenkai panaudosią Plečkaičio grupę Vilnijoj ir pulsią Kauną. Tokia galimybė visai reali ir tai lenkai gali lengvai padaryti. Lenkams dabartinė padėtis gana patogi ir ją panaudoti Lietuvos užgroimui lenkams labai vylioanti perspektyva. Lenkams šiokiu ar tokiu budu pasisekus gauti savo intakon Lietuvos valdžią, tuo labiau tokią valdžią, pastatytą savo durtuvais, iš Lietuvos nepriklausomybės nieko neliktų. Visi tie sumetimai vertė visas Lietuvos valstybiškai nusistačiusias grupes susirupinti Lietuvos likimu. Ypatingai kritinga padėtis susidarė apie lapkričio 25-26 d. kai atvykęs iš Maskvos Lietuvos pasiuntinys Baltrušaitis pranešė, kad **rusai,** kurie įsikišdami į konfliktą prieš lenkus, jei šie pultų Lietuvą, galėtų padėti išgelbėti, **pareiškę negalėsią prieš lenkus eiti.** Tat tektų vieniems prieš vienus atsidurti su lenkais. O viduje nėra tvarkos. Metus gyvuojanti **Voldemaro valdžia neteisėta ir iš to neteisėtumo išeiti nesirupina.** Jei reiktų kviesti tautą gintis, padėtis butų kritinga. Visos žymiausios partijos randasi opozicijoj, kuo ne į visus žiurima kaipo į valstybės priešus, daugybė sukišta kalėjiman, uždaryta Varniuose. Kas gi eitų ginti autoriteto neturinčios valdžios, **kuri vien karo padėtim ir teroru laikosi?** O valdžia atstovauja ar bene turi atstovauti Lietuvą ir Lietuvos gynimas kareivio akyse reiškia Smetonos valdžios gynimą. Padėtis be išeities. Negi tie 30 karininkų melu ir kareivių apgavimu sugebėjusių padaryti judošišką perversmą 17-XII galėtų apginti Lietuvą!

Ayvaizdoj tokios padėties subruzdo ir visuomenės vadai ir net sąmoningesnių karininkų dalis. Iniciatyvą karininkijos tarpe paėmė Kauno apygardos vadas pulk. Petruitis. Jis susaukė pas save dalių vadus ir čia išdėstė padėties rimtumą. Visi pritarė, kad reikią kas nors daryti padėčiai gelbėti ir matė vieną išeiti — **sudaryti koalicijos vyriausybę, kuri galėtų vaointis tikra Lietuvos valdžia besiremiančia plačių sluoksnių pritarimu,** kaip to pasiekti? Dalis karininku stovėjo už tai, kad paprastai atkartoti 17 gruodį tik jau padėties atitaisymui. Bet daugume nepritarė ir buvo nusistatyta daryti žygius ramiu budu. Išrinko du karininkus-pulk. **Šumskį ir kap. Katkų, kurie nuvyko pas Smetoną ir įteikė jam ultimatumą (reikalavimą) pasitraukti Voldemaro vyriausybei ir sudaryti koalicijos valdžią.** Smetona buvo nustebęs del tokio nelaukto žygio. Buvęs nervingas, sujaudintas, panašus į beprotį. Jis atsakė tą patį ką dieną anksčiau pasakė prof. Šalkauskui įteikusiam memorandumą katalikų vardu. Butent: "Jei priešas okupuos Lietuvvą, vyriausybė turės pasitraukti." Bet visgi žadėjo pasitarti su Voldemaru. Tai įvyvko šeštadienį, lapkričio 26 d.

Karininkai apie savo žygį štabui nieko nepranešė. Sužinojęs apie jį Daukantas tuoj pasikvietė pas save Petruitį, bet šis atvykti atsisakė. Tada pats Daukantas nuvyko į Šancius, kur su 2 pulku stovėjo Petruitis. Šis paaiškino Daukantui, kad savo žygį pripažįsta tikru ir nuo jo nepasitrauks. Jo pusėje stovinti beveik visa Kauno įgula. Tai buvo karininkijos žygiai.

BET PADĖTIM AKTINGAI SUSIRUPINO IR POLITIKOS VADAI

Jie turėjo pirmiausia nusistatyti del koalicijos sudarymo galimumų, kad pavojaus valandoj nebutų kliučių. Visų opozicijos partijų atstovai susirinko į pasitarimą. Dalyvavo —krikščionys demokratai, ukininkų sąjunga, valstiečiai liaudininkai ir ukininkų partija. Buvo ir socialdemokratų atstovai. Aptarta užsienių ir vidaus padėtis. Paaiškėjo, kad tarptautinė Lietuvos padėtis tikrai kritinga ir didžiosios valstybės rimtai svarsto klausimą del Lietuvos likvidavimo. Tik tvirtas vidaus jėgų sujungimas ir tvarkos atstatymas gali išgelbėti krašto laisve. **Grupės beregint susitarė del bendradarbiavimo.** Jos sustatė bendrą memoranduma prezidentui Smetonai. To memorandumo turinys daug maž toks:

Lietuva pergyvena kritingą momentą del nenormalės vidaus ir gręsinčios tarptautinės padėties. Turėdamos tai galvoj, Lietuvos politinė grupės, kurios vis kovojo del nepriklausomos Lietuvos ir kurios bendrai visuose seimuose turėjo absoliutę daugumą pasiekė susitarimo. Jų nusistatymu Lietuvos padėtis reikalauja: 1) **pasitraukimo dabartinės Voldemaro vyriausybės,** kuri per metus nesugebėjo sudaryti teisėtos tvarkos; ji nustojusi tautoj autoriteto, užtat ji negalėtų kviesti lietuvių tautos į bendrą kovą del tėvynės gelbėjimo, 2) **sudarymo naujos vyriausybės pasiremiančios tautos daugumos pasitikėjimu; tai butų tautos vienybės ir Lietuvos gelbėjimo vyriausybė,** 3) tuoj išleisti bendrą visų partijų vardu atsišaukimą, nurodant į padėties rimtumą, 4) šiuos žygius daryti skubiai, nes kiekviena valanda brangi. Tą memorandumą pasirašė Bistras, Karoblis, Turauskas, Mikšys, Petkevičius, Dailydė, Žygelis. Socialdemokratai nepasirašė, bet koalicijai pritžadėjo palankų neitralitetą. Tą memorandumą koalicijos atstovai norėjo patys įteikti Smetonai, bet jo prezidenturoj nerado. Jis išvykęs į ministerių kabineto posėdį. Vėliau nusistatyta memorandumą įteikti prezidenturos komendantui apie 10 val. vakaro 26-XI.

Tuo tarpu ministerių kabinė ėjo karšti ginčai —ar likti ar pasitraukti. Ministeriai visą dieną jau buvo neramus, nes buvo girdėję apie karininkų memorandumą. Jie svyravo. Trys net pritarę pasitraukimui, ketvirtas svyravęs. Daukantas ir Musteikis raginę nepasiduoti. Galutiną ir įtikinantį žodį tarė Voldemaras. Jis ėmė tikinti, kad jokio nepaprasto pavojaus Lietuvai nesą. Lenkija avantiuros nedarysianti. Rusija ir Vokietija ramiai į tokią avantiurą nežiurėsianti, o ir Tautų Sąjunga padėsianti. Nusileisti ir pasitraukti tai reiškia pralaimėti, ir jau negrąžinti taip sunkiai įgytos padėties.

Suprantama, Voldemaras kitokio nusistatymo negalėjo tureti. Jo akyse Lietuva tai Voldemaras ir tik Lietuvos žlugimas priverstų jį pasitraukti. Jis su savo begaliniu avantiurizmu ir pasitikėjimu savo jėgomis drįso pamėgdžioti Mussolini gal kritingiausioj valstybės valandoj. Nutilo kalbos, kad Ženevoj greta Voldemaro gali atsistoti kita Lietuvos vyriausybė — Plečkaičio, kuri galinti ir ginčyti Voldemaro valdžios teisę kalbėti Lietuvos vardu. Tuo tarpu susidarius koalicijai šis pavojus, o taip pat bet koks Plečkaičio aktingumo bandymas butų likviduotas. O čia Ženevoj laukiama griežtų lenkų žygių del Vilniaus klausimo.

Voldemaro įtikintas ir Smetona, kurs buvo lyg linkstąs nusileisti, taip pat griežtai stojo už nenusileidimą. Tuo budu posėdy kurs tęsėsi apie 10 valandų nusistatyta karininkų reikalavimui nenusileisti. Tą patvirtino Plechavičiaus užtikrinimas, kad užteksią jėgų vyriausybei apginti. Tuo labiau, kad greit ramiu budu pasisekė likviduoti Petruitį. Nuvykę pas jį gen. Žukauskas ir aviacijos viršininkas Pundževičius prikalbėjo eiti pačiam pas prezidentą ir pasiekšią įtikinti, kad nereiktų kraujo lieti. Mat, buvo laukiama, kad **natį busiąs perversmas.** Nuvykęs pas Smetoną, kurs buvo ministerių kabinete, Petruitis puolėsi **su ašaromis akyse prašyti gelbėti Lietuvą,** bet Smetona jį nuraminęs. Kas buvo toliau— neaišku. Tiktai žinoma, kad Petruitis pulk. Pundževičiaus lydimas, svyruodamas lyg girtas ar sergąs išėjo iš ministerių kabineto ir automobiliu nuvažiavo į provinciją. Pirmadienį "Lietuva" paskelbė, kad "Pulk. Petruitis staiga susirgo," o Voldemaras pavadino jį psichiškai nenormaliu, delto paėmęs atostogų ir išvažiavęs į Daugus savo ukį. Tokia buvo keista istorija su "Petruičio perversmo bandymu". Delegatai Šumskis ir Katkus suimti ir bus teisiami. Plechavičius išleido griežta isakymą nesikišti karininkams į politiką ir reikalavimas koalicijos prilyginamas maištui.

Kai buvo likviduotas pavojus iš karininkų pusės apie kurį Kaune mažai kas ir težinojo, Smetona pasikvietė kalbėtis koaliciją. Jis darė malonę, nes buvo padėties viešpats. Ir tai buvo aišku, pasikalbėjimu eigoj. Daug nekalbant, reikia pasakyti ir, tur but, žinote, kad derybos nepasisekė. Bet labai reikšmingi Voldemaro žodžiai, pasakyti koalicijos pasitarime pas Smetoną. Voldemaras pasakė: **"Ponai, jus patys sakote, kad Lietuvos padėtis traginga, kad Lietuvos nepriklausomybė kabo ant siulo. Tokiais momentais tiktai tvirta valdžia gali išgelbėti. Busiu atviras —aš pažįstu tiktai tris valstybės vyrus, kurie musų laikais gali išrišti tą aštrią ir painią problemą. Ponai, TIE VYRAI YRA — LENINAS, MUSOLINI IR AŠ."** Aišku, kad po tokių pareiškimų žmones, kurie pratę dėti valstybes darbo pagrindan teisėtumą ir demokratybę, negalėjo kalbėti su diktaturos garbintojais.

Ignis.

Tilze 1927-XI-6.

Apžvalga.

LIETUVOS KLERIKALO CHICAGOS "DRAUGUI" LAIŠKAS

"Draugas" gruodžio 20 ir 21 d. numeriuose deda įdomų Kauno klerikalo, pasirašiusio Biblistas, laišką, kurio ištraukas čionai paduodame. Jis rašo:

"Nuo paskutinio laiko, per vieną savaitę, dalykai pablogėjo neapsakomai. Kas buvo pramatoma, pasidarė beveik įvykęs faktas.

Lietuva užsienyje del dabartinės valdžios nedemokratingo elgesio pasidarė labai nepopuliari. Niekuomet tiek prieš Lietuvą blogai nerašyta užsienio laikraščiuose, kaip dabar.

Lietuvos padėtį užsienyj sunkina pirmiausia tai, kad viduje **valdžia po gruodžio 17 d. yra nelegali ir kad jai** dauguma gyventojų nepritaria.

Pats Voldemaras šiomis dienomis ministerių kabinete posėdyje pareiškė, kad **padėtis yra visiškai bloga, beveik be išeities.**

Prisidėjusieji prie tautininkų "Ambrozaitininkai" (buvusioji Darbo Federacija) "Darbininke" rašo, kad **jei nebus susitarta, tai nepriklausomybė kybo ant plauko.** Pats prezidentas Smetona nuolat kalba, dejuoja apie vienybės reikalingumą. O Voldemaras ir jo klapčiukai — Daukantas su Musteikiu — nė iš vieto.

Savo partijos oficioze "Lietuvyje" dar pasitvčioja iš mėginimų sujungti visą tauta apie vyriausybę. Viską aiškina Krupavičiaus su Bistru, Šleževičiaus su Toliušiu noru valdyti, pasipinigauti ir tt. Rodos, kad visas pasaulis butų vieni tik valdžios trokštą sukčiai, vagys, niekšai ir kvaniai, o vieni tik Voldemarininkai — šimto nuošimčiu Lietuvos patriotai ir gynėjai.

Skilimas eina kas dieną didyn. Skandališki įvykiai didėja ir daugėja. Generalinio Štabo viršininko padėjėjas **Šumskis areštuotas ir atiduotas teisman.** Kitas karininkas **Petruitis ištremtas iš kariuomenės ir Kauno.** Už tai, kad patriotais budami ir matydami Lietuvos pavojų, nuvyko pas prezidentą ir desperatingai prašydami, kad darytų kokių nors žygių Lietuvai gelbėti. Gandų gandai paplito visoje Lietuvoj, nes spauda negali išsižioti. Cenzura įvesta kuosmarkiausi. Žmonės iš lupų į lupas perduoda bauginančias žinias, o vyriausybė imasi jau net lupas žmonėms suvaržyti. **Keletas žymių žmonių iš liaudininkų baudžiami "už paskalų skleidimą" po mėnesį kalėjimo.** Iš Kauno pas pažįstamus laiškai į provincija eina su prierašu: "tik susimildamas, nepasakyk, iš kur sužinojai". Šį laišką Jums siųsdamas, nepasirašau, nes slapyvardę žinote. O jeigu pašte atidarytu, gaučiau kalėjime sėdėti.

Kariuomenė, artėjant karo pavojui, yra sunervinta, ir susinervavimas kaskart auga. Generolas Žukauskas matydams, kad kariuomenė yra suskilusi į liaudininkišką ir katalikišką dalį, ir kad vieni tik karininkai ir tų mažesnė dalis tepalaiko valdžią, prašė paleisti iš kariuomenės. Prezidentas nesutiko. Tuomet **generolas Žukauskas "išvažiavo į užsienį savais reikalais" ir nebegrįžta.** Kaune ne paslaptis, **kad vyriausybės nariai yra pasiryžę bėgt į užsienį, jeigu tik kils artimas lenkų pavojus.** Jiems juk tai ne pirmiena. Tautininkų vyriausybė su tuo pačiu Voldemaru ir dabartiniu prezidentu Smetona, buvo jau sykį išdumę į užsienius, kuomet lenkai užėmę buvo pirmą kartą Vilnių.

Ėjo derybos dvi dieni. Nieko iš to neišėjo. Apie ti girdėjote, žinoma. Po to tuojau p. **Bistras gavo išvažiuoti į užsienį, nes jam gręsė represijos iš valdžios. Pas kun. Krupavičių įsiveržė aštuoni karininkai** ir prigrąsino, kad jį nušausią, jei jis nepakeisiąs politikos.

Juk su katalikų pagelba atsisėdo tautininkai į Lietuvos sostą. Kodel dabar nebegalima jiems pritarti, jeigu buvo galima pritarti pradžioje?

Man rodos, kad ir pačioje pradžioje jiems nebuvo galima pritarti. Bet krikščionys demokratai ar per daug buvo bailūs patriotai ir bijojo, kad nesubirėtų Lietuva, jei butų pasiderėta dar viena diena po nuvertimo Griniaus valdžios; arba jų kaikurie buvo slaptoje netikėlių įtakoje, ir delto nusileido netikėliam.

Voldemaras niekuomet nebuvo kataliku pasireiškęs. Tiek yra suktas, kad patį popiežių apgavo."

O ŠIRVYDAS TOLIAU MUILINA

Tuo tarpu Voldemaro "garbės" konsulas" savo bruklynėj didelėmis raidėmis pirmame puslapy štai ką papasakoja:

Voldemaras paskelbęs politiniams prasikaltėliams amnistiją; liaudininkai paleisti iš kalėjimo.

New York, gruodžio 18 d. "Times" skelbia žinią iš Vokiečių laikraščių, kad Voldemaras, išvažiuodamas į Genevą padaręs žingsnį susitaikinti su opozicija, įsakydamas paleisti visus kalėjime esančius narius liaudininkų partijos, tuli iš kurių buvo nuteisti iki 10 metų. Manoma, kad panašiai bus paleisti ir socialistai, kalti rugsėjo sukilime Tauragėje.

PRIEŠ KOALICIJĄ TIK "LIETUVIO" TAUTININKAI.

Darbo Federacijos organas "Darbininkas" lapkričio mėn. 27 d. vedamajam "Reikia ir galima susitarti" taip rašo apie dabartinę padėtį:

"Mes manėme ir tebemanome, jog Lietuvos buklė yra tokia opi, kad liepte liepia partijoms ir srovėms padaryti viena kitai didžiausių nusileidimų, nes kiekviena diena gali atnešti tokių nelauktų ir netikėtų komplikacijų, kurių akivaizdoje nublanksta visi tie neva principiniai skirtumai, kurie sudaro šiandienykštės nesantarvės esmę."

Galų gale "Darbininkas" baigia:

"Nepaprastai sunkios valstybės akivaizdoje skaitom galimu daiktu nuo referendumo atsisakyti, kad greičiau sugrąžinus valstybės gyvenimą į normales vėžes ir apsaugojus Lietuvą nuo dar didesnių pavojų. Nedera užmerkti akies prieš faktą, kad nesantarvei įsivyravus, Lietuvos gyvenimas eina nesveika kryptimi, kuri gali nuvesti mus į tokių įvykių sukurį, kada apie jokias reformas neteks nei kalbėti."

Iš to matyt, kad šiandien Lietuvoj prieš koaliciją yra tik tautininkai ir tai ne visi, o tik nedidelė dalis.

IŠ GENEVOS UŽKULISŲ

Voldemaro lekcija apie demokratiją ir Šveicarijos ežerus

RIGA. XII. 10 d. Įdomų dalyką aprašo vienas latvių laikraščio korespondentas apie nuotykius Ženevoje su Voldemaru.

Prieš posėdžiams prasidedant Voldemarą apstojusi žurnalistų grupė ir apipylusi įvairiausiais klausimais. Tulas japonų korespondentas paklausęs, kokia dabar tvarka Lietuvoje. Į tą Voldemaras atsakęs: "demokratiška respublika". Visi nusijuokę. Toliau Voldemaras pasakojęs kad visa tauta valdžia pasitiki, armija Smetoną dievina, valdžia rupinasi pakeisti ir patobulinti parlamentarizmą ir tt.

Voldemaras buvęs pasitenkinęs savo kalba, tik staiga pradėjęs kalbėti apie kitką: Ženevos ežerą, Šveicariją ir tt. Klausytojai pradžioje negalėję suprasti kas per priežastis tokiai staigiai kalbos permainai. Bet galiau suprato, kai pamatę besiartinant Dr. L. Bistrą.

"Valdžios permainos"

Iš Kauno išsiųsti trys stud. ateitininkai. Panevėžyje areštuota daug žmonių. Budrio vietoj žvalgybos viršininku paskirtas lenkas, Vrangelio armijos pulkininkas Staškevičius.

Plechavičiaus malunas

Fašistai dovanojo Plechavičiui muro maluną Skuodo miestelyje. Plechas iš jo turi gerą pelną. Senas malunininkas iš kurio atėmė maluną tebėra, tik moka Plechui 16000 litų į metus.

Be to, aplinkiniai žmonės buvo varomi prie maluno taisymo be jokio atlyginimo. Žinoma to maluno butų senai nebėsą jei žmonės nesigailėtų nuomininko. Plechas suprato, kad bus malunas nuverstas jei jis valdys, tat ir išnomavo. Kaip tenka patirti, tai ir projektas malunui sumalti buvo išdirbtas.

ART. ST. PILKA RAŠO:

Stasys Pilka rašo Aklasmatei: "Aš dar laikausi Brooklyne, bet tuoj po Naujų Metų Chicagon traukiu.

Naujienų pas mane jokių: dar neapsivedžiau ir dar nesiruošiu. Biznis iš fifty-fifty, reiškia bėdos nėra.

Gavau "Sandaros" numerį. Tai, brač, bemažko ne "N. Y. Times". Sukitės, po šimts paralių, nes kitaip butų nuobodu gyventi. That's good! Beje, įvedžiau į savo repertuarą tavo "Plukiavą". Žmonėms tinka, o aš paaiškinu, kad tai tavo nuopelnas. That's all!

Priimk iš manęs daug gerų linkėjimų Naujiems Metams, ir jei galima, perduok tuos pačius linkėjimus mano vardu visiems "Sandaros" skaitytojams.

Chicagiečių bendras frontas

Kaip D-ras Drangelis atgavo kalbą ir sutapo mintimis su Montello šventa Monika

Chicagoj gruodžio 4 d. ant 18 st. pobažnytinėje svetainėj, kur Rymo katalikų feredacija buvo surengus masmitingą, su Ad. Mastauskiu, adv. Bračiuliu, kun. Matulaičiu, kun. Vaičium kalbėjo ir musų dantų daktaras Drangelis. Visi kalbėtojai tarkavo kiekvienas savo politikos oponentus ir šaukė neskaityti ne jų pažiurų laikraščius, boikotuoti juos ir neduoti garsinimų — visai kaip Montello šv. Monikos draugija. Viename punkte tai visi teisingai susėjo, pasmerkdami Plečkaičio ir jo kompanijos išdavikingus darbus.

Dantų daktaras Kazys Drangelis čia gavo progos ir apie save papasakoti. Tai buvę va kaip: 1925 metais, jis lankęsis Lietuvoje atstovaudamas vieną politišką partiją,, kalbėjęs su Dr. Griniu, su kun. Kemešiu ir kitais žymiais politikais bei ukininkais. Patyręs daug Grįžęs Amerikon norėjęs pareikšti viešai savo žodį, bet New Yorke, jam partijos bosai persergėję, kad užsičiauptų burną. Reiškia nabagas per 2 metu ligi šio gruodžio 7 d. išbuvo pilnu nebiliu ir tik pobažnytinėj atgavo kalbą ir pasakė visa, ko dušia buvo prikumpusi.

Komplimentas dr. Drangeliui už teisybę; jis Plečkaitį, Paplauską pavadino išdavikais. Taip žiuri į juos ir visi geri lietuviai tėvynainiai. Žmogus, kurs keršydamas savo tėvynės vidaus neprieteliams, eina kviestis talkon užsienio neprietelius, negali buti kitaip vadinamas.

Bet kaip pažiurėti į patį dr. Drangelį, kurs važinėjo Lietuvon, kaip vienos partijos galva, o šiandien ant Broiton Park Chicagoj prieš tą partiją daro taip pat, kaip Plečkaitis Vilniuj prieš Lietuvą. Buvusius savo idejos draugus vadina silpnapročiais, siulo beprotnamį ir kitokius "patogumus". Kas žino, jei jis pats šiandien butų ne laisvoj Chicagoj, o Lietuvoj, ar jis sėdėtų Varniuose, Vilniuje ar Smetonai čebatus valytų? Gana tik praskleisti jo paties biografijos puslapius. Jo žygiai prieš Dr. Šliupą, kurs atstovavo Vašingtone lietuvių tautinę srovę, prieš Balutį, kuris nuo Amerikos lietuvių keliavo Paryžiun, dabar prieš drą Grinių, kad šis neįvertino daktaro "talentų".

Ne, vyrai, su tokiais "talentais" dr. Drangeliui senai ten vieta, kur jis dabar atsidurė — po dešinės eksgarsiojo Mastausko.

Sandarietis.

Kaip latras farmerius apgavo

Keistas atsitikimas

BRIDGEVILLE, Pa. — Atėjo kokis tai sportas pas p. Snyder (Sniderevičienę), persistatė kaipo koks pirkėjas, atvykęs iš Detroit, Mich. ir taip tuojau užsakė gėrimo ir valgio, viską apmokėjo ir užklausė Snyderienę, ar neturinti kokių paukščių kaip tai vištų ir žąsų, nes jis norįs pasipirkti.

Taip Sniderienė tuojau nuvežė jį pas kaimyną Joną Lapinską, kuris turėjo 98 vištas ir 11 žąsų, ir sutarė parduoti už $200 dol., bet jis šiandien negalįs paimti, jis pribusiąs vėl į Bridgeville už kokių dviejų savaičių.

Taip ir padarė, pribuvo už sutarto laiko tas pats sportas, nes pavardės nesisakė. Kalbėjo lietuviškai ir biskį latviškai, senumo apie 35 metų, vidutinio ugio, kokių 5 pėdų 4 colių, į kairį šoną kaktoje palei akį perkirstas randas (žymė) ir su akiniais, kad to ženklo nesimatytų iš po akinių.

Tuojaus liepė tas vištas sugaudyti, o jis nuėjo pasiimti savo automobilio, taip ir atvažiuoja su puikiu automobiliu ir užpakaly puikus baksas (skrynė), sugrudo tas 98 vištas, o 11 žąsų, tai jas kožną po vieną nudurė ir taipgi susikrovė į automobilį. Kaip tik paukščiai buvo tvarkoje automobily, tuomet išsiėmė čekį (banknotą) vertės $2,- tukstančių dolerių. Čekis išžiurėjo geras, tuomet sportas užklausė J. Lapinską, kiek tu turi pinigų cash. Lapinskas atsakė, kad tik turįs $350 dolerių B. Trust Co. Banke. Taip ir sutiko. Sportas su Lapinsku nuvyko į B. T. Co. Banką, clerkui pakišo prie langelio tuos knygelę ir čekį, clerkas tuojaus išdavė Lapinsko $350, sportas pasiėmė, o clerkas pasiliko tą čekį ir Lapinsko B. knygelę. Sportui pasitraukus clerkas užklausė Lapinską, ar tu pažysti tą žmogų. Lapinskas atsakė pažįstu kokios dvi nedėlios. Clerkas atsakė: jeigu nebus jo pinigų ten Detroite, kur mes jį tuomet surasime. Lapinskas nustebo, bet pervėlu. Kas daryt? Paukščiai jau nekurie užmušti ir visi jau automobily sukrauti ir iš banko pinigai pas tą sportą, ale visgi Lapinskas turėjo viltį, kad bus viskas gerai, kad tokis puikus žmogus nužiuri kaip koks profesorius, važinėja su puikiu automobiliu ir taip puikiai kalbėjo, kad esąs labai bagotas ir dar duosiąs darbo del Lapinsko ir jo draugo Malinausko, kuriems mokėsiąs $50 į savaitę, tik važiuokit į Detroitą. Taip ir sutiko. Atvyko sykiu su Lapinsku ir Lapinsko vištomis į Pittsburgho gelžkelio stotį Lake Erie. Sportas išpirksiąs tikietus, bet jis žinojo, kad Lapinskas dar turi 20 dolerių, tai sako duok man tuos $20, aš nupirksiu tikietus, bet Lapinskas $10 dolerių davė, o kitus pasiliko sau. Detroite tuojau stosite prie darbo ir busią pinigų. Taip ir sutiko. Tikietus nupirko Lapinskui ir jo draugui, paleido į traukinį ir įdavė tokį raščiuką, kad vargu perskaityt ir tarė kaip nuvyksite į Detroitą, laukite stotyje, jis ten busiąs. O jis pats leidosi automobiliu.

Taip Lapinskas su savo draugu atvyko į Detroit į stotį ir laukė. Praslinko pusdienis ir jau vakaras pasidarė, o to sporto kaip nėr taip nėr. Priėjo prie vieno ir kito, klausė ir rodė tą raščiuką, tokios vietos ir tokio antrašo visai niekas nežino Detroite.

Kas belieka daryti, kaip tik grįžti į Bridgeville, bet stoka pinikų ant tikieto. Tikietą tik tegalėjo išsipirkti iki Ambridge, Pa., kuris atstumo 18 mylių nuo Pittsburgo. Atvyko į Ambridge, toliau kaš bedaryt, priseina pėstiem eiti, o nakties laikas, nevalgę, nuvargę, priilsę, prisikamavę, kiek valandų ėmė, kolei pasiekė Pittsburghą o čionlar negalas, nes nuo Pittsburgho 12 mylių iki Bridgville, vėl taip ir eina suvargę, o dar lietus pasitaikė, kiek jie vargo turėjo, kolei pasiekė namus. Vargais negalais pasiekė namus, atranda nuliudusią Lapinskienę, verkia, taip ir jis verkšlena, ką bedaryti, nei darbo nei vištų nei žąsų, nei savo sunkiai sutaupytų $350 ir dar $10 stotyje išmonijo ir kiek vargo turėjo sugrįžti iš Detroito, o sportas turbut nieko kito kaip tik sau kepa vištas ir žąsis ir balevoja, o tu žmogelis verk. Patartina lietuviams nebuti tokiais lengvatikiais, nesiduoti visokiems apgavikams, turit saugotis tokių sportų, kurių nepažistate nes vėliai skaudžiai atsiliepia nukentėjusiam. Kaip J. Lapinskas jau ilgokas laikas kaip be darbo randasi, anglių kasykloms sustojus, o dar labiau varge pasiliko.

Lapinskas manė, kad gal susimokinus P. Snyderienė su tuom sportu taip padarė del jo, nes sportas pirmiau lankėsi pas Snyderienę, o ji vėliau atsivežė jį pas Lapinską. Lapinskas norėjo areštuoti p. Snyderienę, vėliau taip ir pasiliko, nežinia, ar ji gali buti kalta, taip ir pasiliko Lapinskas vištas prakišęs ir žąsis. Žmogelis bedarbėje galėjo ilgoką laiką maitintis išsikepdamas po porą vištų ant dienos. Ant tolesnio bukit atsargesni!

Tai antras jau toks įvykis. Pirmas buvo Bostone kaip tai kokią ten aukso dėžutę vežė į Chicago, prakišo žmogelis tukstantį dolerių. Tas buvo skelbta "Keleivy", tai ir lietuvį apgavo ant $1000 ir turbut šiandien nesidžiaugia ir tas žmogelis prakišęs tukstantį sunkiai uždirbtų pinigų.

J. V. Kiaušas.

Sandariečių konferencija

PITTSBURGH, PA.

ALT. Sandaros kuopų Sanrysis turėjo posėdį gruodžio 6-tą. Tai nutarta saukti visų Sandariečių ir Sandarai pritariančių viešą posėdį ketvergo vakare, sausio 5, 1928, LMD. svetainėj 7:30 vakare. Taigi visi, kurie priklauso prie kokių kuopų kaip S. S. moterų ir vyrų taip N. S. ir Penn. aves., visi yra kviečiami drauge dalyvauti. Taip pat kurie ir nepriklauso, bet pritaria Sandarai, gali dalyvauti, nes bus tai viešųs kaip Sandaros, taip ir kiti viešųs reikalai. Todel malonėkit dalyvauti kuo skaitlingiausiai. Taip pat kas link rengiamo talentų koncerto 22 d. sausio, kurie nori, kad jų vaikai dalyvautų, kad pranėštų į tą posėdį.

J. Virbickas.

GERIAUSIA DIRBTI SANDAROJE

Louise Rice, world famous graphologist can positively read your talents, virtues and faults in the drawings, words and what nots that you scribble when "lost in thought".

Send your "scribblings" or signature for analysis. Enclose the picture of the Mikado head, cut from a box of Mikado pencils, and ten cents. Address Louise Rice, care of

EAGLE PENCIL CO., NEW YORK CITY

Kalendoriai Gatavi

SPAUSDINU ĮVAIRIUS KALENDORIUS

Jau turiu naujų lietuviškų kalendorių del 1928 m. Todel kviečiu biznierius ir šiaip agentus užsisakyti iš kalno. Agentams duodu gerą nuošimtį, kurie apsiimtų liuosame laike pardavinėti savo kolonijose tarpe lietuvių. Taipgikurie norėtų pasiųsti kalendorius savo giminėms Lietuvon, 1 kalendorius 25c., 5 už dolerį. Reikalaudami kalendorių siųskite ir pinigus money order arba pašto ženkleliais šiuo antrašu:

V. GILEVIČIUS

37 Hartford Ave. New Britain, Conn.

Tel. 3973

Įvairios Žinios Apie Įvairius Parengimus

WORCESTERIO LIETUVIŲ VEIKIMAS

Rašo "Sandaros" Korespondentai

ATSAKYMAS ŽUKAUSKUI

LAWRENCE, MASS.

"Vienybės" 152 numeryje Lietuvos žadintojas, geriau sakyt, Žukauskas duoda vėjo J. Valaičiui. Matyt tik todel, kad jo vardas neskambėjo Valaičio aprašyme. Todel vyrukas sielojasi, kodel buvo vardai Bagdono, Viduno ir Černiausko ir sako, buk tie asmenys kada nors dergę 12 kuopą. Tai yra melas. Kiek aš žinau, tai jie niekuomet Sandarai blogo nevelijo ir nevelys,, taipgi melas, buk tik jie davę dolerių Valaičui Jie netik doler., bet nei centų nedavė Valaičiui. Nurodyk, brolyti, kur ir kada jie trukdė Sandaros veikimą? Pasakyt tai bile žioplys gali, bet reikia ir nurodyti Paskui sako, buk Sandaros 12 kuopos raštininkas sakęs, buk 12 kuopa tik 4 metai gyvuoja. Aš manau kad žadintojas tuom laiku nesavo ausimis klausė, bet mėnulio šviesos. Pas mus visi žino netik sandariečiai, bet ir kiti lietuviai, kad Sandaros 12 kuopa jau gyvuoja ne 4 metai, tai tik tas raštininkas gal but priklauso kuopai 4 metai, o Žukauskas pamanei, kad 12 kuopa gyvuoja 4 metai. Kitą kartą klausyk ausimis. Ant galo sako, kaip visur taip ir Lawrence Sandara netenka geru arba rimtu draugų iš priežasties nukrypimo nuo savo principu ir mini F. Krencevičių. O Krencevičius nudardėjo paskui Kapuciną jau 4 metai. Tais laikais da buvo ir "Vienybės" redaktorius Sandarietis ir Tulys Drangelis, Šlakys, rodosi redagavo "Sandarą", tai ar tamista Žukauskas norėtum kad ir Sandaros 12 kp. butu bėgus paskui misionierius? Su J. Penkausku mes irgi negalime eiti, nes jis pats nežino, kokio jis nustatymo. A. Svetulevičiutė? Aš manau, kad Svetavičiutė, nes kitos tokios pavardės Lawrence nėra, tai ir dabar yra 12 kuopoj, o pats J. Žukauskas, kada jai rengei koncertus arba prakalbas, tai tada kitokį ir protą vartojai, bet dabar su tamista susikalbėti negalima, nes mažai kada buni blaivas ir 12 kuopa tamstos keliais negali eiti. Taipgi jau geras laikas musų kp. nepriklausai. A. Tumasonis jau irgi apie 4 metai kaip nepriklauso prie kuopos. T. Strazdas man pačiam sakė, kad jau jam gana dirbti, lai jaunesni dirba, jis sakė, kad reikia savo gyvenimu rupintis, o nepolitikauti. Nereikia sakyti, kad jie visi pasitraukė tik del dabartinio Sandaros nusistatymo.. Su šiandieniniu Sandaros nusistatymu Lawrencio visuomenė geriau sutinka ne kaip "Vienybės", "Dirvos" arba L. žadintojo. Tas liudija, kad dabar Lawrence dvigubai "Sandarą" skaito ne kaip anais laikais. Su prakalbomis arba koncertais prieš kelis metus buvo daug geriau, bet dabar sunku yra todel, kad viena bedarbė, o antra visos organizacijos rengia ne tą, tai tą. O juk juju yra nemažai Lawrence ir veik nėra to nedėldienio kad nebutų kokių prakalbų, tik pažiurėkim, kiek jų buvo šį rudenį ir matysime vienur kelis desėtkus, kitur tik kelios ypatos. Vienok svetainė kainuoja nemažai, o kartais rengėjams naudos jokios. Kitaip buvo seniaus, nes buvo mažiau organizacijų, o Lietuvių daugiau, bet musų kuopa dirba sulig išgalės ir Valaitis gerai rašė, o jei neminėjo Ramanausko arba ir pono Žukausko ir kitų, tai jie juk nėra dabar musų kuopoje. Kiti mirė, kiti dėrikalų uodegoms paliko, kiti munšainan paskendo, kiti kituose miestuose išvaikėjo, tai argi galima vis tas surankioti nežinomam, antra, juk apie jus jau gal sykartą buvo rašyta ir dabar dar rašoma kur reikalas yra. Tad kam tamsta žadintojau kitus mokini, ši dar pačiam reikia mokytis? Pirmiau apsižiurėk apie save, koks esi. Tamsta ir su Tuliu nesutikai. O dabar jau gerbi Tuli, kad tu "Vienybe" išvien nuėjo. Geras Sandarietis savo kaimo nemaino, kaip Žadintojas ir Širvydai, Karpaviciai ir kiti to plauko.

Sandarietis.

PITTSBURGH, PA.

Ką padarė lietus be palio-vos lijęs Gruodžio 14 d.

Upei išsiliejant užsėmė siaurinėj dalyj miesto keletą gatvių; turėjo valtimis plaukti į stubas. Vanduo išsiliejęs daug nuostolių padarė, labiausiai nukentėjo šių gatvių gyventojai: Cremo st., Hypolite st., taipgi Baltimore and Ohio ruože telias apsemtas, negali garžiai vaikščioti.

Gruodžio 14 d. dar smarkiau ėmė kilti vanduo, apie vis valandas po piet iškilo ki 30 pėdų; tokiu smarkumu kilo pusę pėdos į vandą, tas išgąsdino gyventojus, policija įsakė artimesniems gyventojams, kuriuos liečia vanduo tuojau iškraustyti iš stubų, nes gręsė labiau pavojus kilant andeniui.

Taipgi užsemta žemutinėj miesto dalyje keletas gatvių kaip tai West General and Robinson Sts., South & River Aves. Keletas steel bargių nuskendo su anglimis pripiltos, viena nuskendo netoli Manchester Tilto.

Pittsburgas jau kelis syk tokius potvinius turėjo, kurie taipgi pridirbo daug nuostolių, kaip tai Sausio 23-1927.

Didžiausias potvinis buvo 30 pėdų Kovo 30-1924. Siekė 32 pėdos. Pittsburgas turi dvi upes vardu Allegheny ir Manongahela, kurios po smarkaus lietaus iškila atnešdamos daug nuostolių; šale Pittsburgho randasi vasarnamiai apsemti, tik spėjo iškraustyti iš nekurių geresnius rakandus, vanduo pridarė keletą desėtkų tukstančių dolerių nuostolių, labiausia šios vietos nukentėjo, vasarnamiai paskendę vandenyje kaip tai Okmond, Blawnox, Cheswick, Harmarville, Pa.

J. V. Kiaušas.

WORCESTERIEČIO PASTABOS

Prigavau "Vienybės" 147 Nr., žiuriu įdėta paviršium antroje eilėje "Sandariečių kabelis", kur trumpai paminėta Hartfordo konferencijos siųstoji Lietuvos delegacijai į T. Sąjungą kablegrama, ir ten pat įdėta kita žinia "Sandarietis Majus organizuoja Žemaičius".

Man šitą sugretinimą paskaičius tuoj metėsi į akis, kaip išlykščiai "Vienybė" užgaulioja net pati savo skaitytojus, nes juk tos pačios "V-bės" skaitytojai didžiumoje yra sandariečiai. Iš tos "V-bės" insinuacijos yra lenkomanai, dariečiai yra lenkomanai, pardavikai. Aš esu lietuvis ir mirsiu lietuviu ir pasakysiu, kad tokios žemos doros "V-bės" šmeižtai parodo tik, ko verti yra jos štabo žmonės. Pažystu daugybę sandariečių ir žinau kad visose kolonijose kaip Hartforde, New Britaine, Waterbury, Worcestery, Bostone, Chicagoje, Detroite, pačiame New Yorke ir visose kitose kolonijose sandariečiai turi daug veikėjų patriotų, kuriems pirmoje eilėje rupi Lietuvos gerovės reikalai, todel "Vienybė" įžeidžia visų kolonijų lietuvius, ignoruodama jų patriotiškus darbus ir insinuodama šlykščiais prasimanymais.

Aš norėčiau žinoti, kada tas Majus buvo Sandarietis? Ar nepaaiškintų "Vienybė? Reiškia, jei kas nors atsiuntė tau ypatiškai laišką, tai ir tu esi toks ir visa partija ar srovė, kuriai priklausai? Bet jei smerkti Tauragės sukilimą ir jo rengėjus, tai kodel nutylima tų sukilimų priežastis — gruodžio 17 perversmo kaltininkų ir Smetonos Voldemaro Plechavičiaus tiranijos, kuri tokių sukilimų visoj šalyje iššaukė visą eilę ir tiek žmonių iššudė. Juk ligi pirmojo perversmo jokių sukilimų Lietuva nežinojo ir tie žmonės, kurie šiandien smurtininkų šaudomi, gaudomi ir žudomi daugumoj buvo geri Lietuvos patriotai, kariai, savanoriai. Kodel "V-bė" tai nutyli? Argi ji taip nedorai apgaudinėdama savo skaitytojus mano, kad jos skaitytojai tikrai nemoka galvoti.

Worcesterietis J. K.

Žukauskas nusinuodijo

Simanas Žukauskas 35 m. amžiaus iš 53 North st. atvežtas gruodž., 21 d. į miesto ligoninę, rastas išgėręs kažkokių nuodų, manoma, kad acto rugšties. Jo padėtis visiškai rimta ir maža bebuvo vilties jį išgelbėti. Turbut bus jau miręs. Žukauskas turėjo žmoną ir 2 kudikiu. Žmona neišpasakytai nuliudusi.

GERIAUSIA DIRETI SANDAROJE

TENEMENTAS ANT RENDOS

Šešių kambarių su visais įtaisymais ir patogumais su štymu, šiluma. Randa labai žema. Kreipkitės: **Antanas Kalakauskas, 3 Winthrop St. Worcester, Mass.** 2

Telefonas Park 5873
Dr. J. C. Landžius
(SEYMOUR)
Lietuvis gydytojas ir Chirurgas
Ofiso valandos:
Iš ryto — 9-10 Po pietų —2-4
aVkare — 7-9.
35 TRUMBULL ST., Worcester, Mass.

Joseph J. Dirsa
Teikiu patarnavimą laidotuvėm ir išrendavoju automobilius vestuvėm ir kitokiem pasivažinėjimam.
13 ELLSWORTH ST.
Worcester, Mass.
Tel. Cedar 4953.

Tel. Park 4019
W. N. ESTABROOK
Žinomas Worcestery gėlių laidytojas. Laidotuvių vainikai, vestuvių bukietai, prieinamomis kainomis 50-29
372 MAIN ST.
WORCESTER, MASS.

PRAN. J. BUBLYS
BOBBLIS
LIETUVIS ADVOKATAS
638 SLATER BLDG
Tel. Park 2939
Namai 51 Harlem Street
(Kampas Sterling St.
Tel. Cedar 1768-M
WORCESTERY

FRANK ZALAPUG
56½ ORANGE ST.
WORCESTER, MASS
Atlieku visokį link namų pataisymo medžio darbą. Taipgi pentinu popieruoju. Darbą atlieku gerai.

SIENINIAI KALENDORIAI
Geriausi ir pigiausios kainos
Parsiduoda olselio kainomis
Taipgi apgarsinimų dalykai
O. J. KONCZANIN
136 MILLBURY ST.
WORCESTER, MASS.

VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ
Jeigu norite gauti geriausias mėsas ir kitus valgomus daiktus, tai užeikite į A. Kriaučiulio ir J. Krasinsko krautuvę.
181 MILLBURY ST.,
Worcester, Mass.

Ofiso Tel. Park 3491
Namų tel. Cedar 2863-W
IGNAS J. BARTKUS
ADVOKATAS
725 SLATER BUILDING
Worcester, Mass.
Lietuvos ir Amerikos registruotas notaras. Vedu civiliškas ir kriminališkas bylas visuose teismuose. Darau visokius legališkus dokumentus

Telephone Park 5036
Dr. Samuel Lopatin
DENTIST
50 Trumbull Square
Worcester, Mass.

LIETUVIŠKA DUONKEPYKLA
Mes kepame 6 rušių duoną, keikus ir pajus. Nepamirškite ir klauskit musų duonos.
A. Duda ir V. Staliauskas
75 WARD ST.
Worcester, Mass.

Tel. Park 2470
BEN. MENDELSOHN
Advokatas.
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoje, taip ir Europoj.
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.

GEORGE WIEGERT CO.
Užlaikome visokias mėsas, dešras ir virtas ames. Viskas dideliame pasirinkime.
275 GREENWOOD ST.
Worcester, Mass.

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė
90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vinco Česnos krautuvėje visuomet galite gauti gerus čeverykus del visos savo šeimynos. Prieinamos kaino ir užtikrintas patarnavimas.

A. JUOZAPAVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
Geriausis laidotuvėms patarnavimas ir prieinamiausiomis kainomis.
316 HARDING ST.
Worcester, Mass.
Tel. Cedar 2433-M. Vakare 7-9

Tel. Cedar 7206
A. J. KATKAUSKAS
Didžiausia Drapanų Krautuvė
244 Millbury St.
Vyriški ir moteriški drabužiai dideliame pasirinkime.
372-376 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.

RUKYKITE
C. C. A.
CIGARUS

Boston Beef & Provision Co.
Didžiausis olselis, kur galima gauti mėsos ir valgomų daiktų.
172 FOSTER ST.
Worcester, Mass.
Tel. Park 733 ir 298

VINCAS DEGUTIS
Generalis Kontraktorius
Budavoja naujus ir taiso senus namus. Patarnavimas visuomet geras.
15 ENGLEWOOD AVE
Worcester, Mass.

M. CIVINSKAS
Lietuvis Graborius
340 HARDING ST.,
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4156
Patarnauju laidotuvėm ir išrendavoju automobilius įvairiems reikalams

Tel. Park 2240-4274-4381
PETER BROTHERS
COAL, WOOD & LUMBER
Geras Patarnavimas
161 WASHINGTON STREET
WORCESTER, MASS.

Juozas M. Čižauskas
PLUMERIS
Atlieku darbą užtikrintai
31 STERLING ST.,
WORCESTER, MASS.
Tel. Cedar 1385-M

STERLING DAIRY MILK CO.
Ant kiekvieno pareikalavimo visiems pristatome į namus geriausį pieną ir sметoną. Reikalaudami šaukite telefonu: Park 7[illegible] arba Park 2992.
3 KANSAS ST.
Worcester, Mass.

Freeman Model Bakery
INCORPORATED
Mese kepame gerą duoną, , keikus, pajus ir kitokius kepyklos užsakymus padarome
Užeik ir persitikrink (50-52
75 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.

VYRAI, MOTERIS, MERGINOS TĖMYKIT!
Kodel jus mokat dideles kainas už plaukų kirpimą ir liekat neužganėdintos, kad nenukerpa kaip norėjot? Ateikite pas mane, nusikirpkit sykį, o aš užtikrinu, kad džiaugsitės.
Naujausios mados plaukų kirpimas vyrams ir moterims 35c. Vaikams 25c. (išskiriant subatas) (50-54)
D. MAŽEIKA
26 Ward st.
Worcester, Mass.

A. Šoblinskas
Prieš šventes mes užlaikome geriausius tavorus šventėms. Mėsa kuošvariausia, kumpiai, deršos, vaisiai riešutai ir kiti Tamstai rekalingi daiktai.
Atmink! (50-51)
A. ŠOBLINSKAS
332 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.
Tel. P 5356

AR ŽINOTE —
Kad aš atidariau ČEVERYKŲ TAISYMO vietą ir aš užtikrinu savo darbą nes turiu ilgų metų patyrimą. Mano vieta randa senoj Dirvelio vietoj, ant
FELIKSAS ANDRELIUNAS
86 WARD S.
WORCESTER, MASS.

Tel. Maple 1138-M
F. J. McGRAIL
Visokių rušių elektros įrengimai namams, dirbtuvėms ir krautuvėms
71 MAIN STREET
WORCESTER, MASS.

IDEAL FURNITURE CO.
Fornišiai, karpetai ir namų ruošos reikmenos
Visokių rušių pečių pataisymai.
76 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.
Tel. Park 957
Krukowski & Wansaviczas, Savininkai

KLASTON PHOTO STUDIO
24 MILLBURY STREET WORCESTER, MASS.
Jei nori gerą paveikslą nusitraukti, tai eik pas Klaston, kurie turi gerą praktiką ant paveikslų traukimo ir visi busite patenkinti.

National Bottling Company
Savininkas P. Lozoraitis.
Visokios rušies toniko išdirbystė
464 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.
Phone Park 5452

National Ice Cream Co.
Darydami kokius parengimus reikalaukite musų Ice Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.
P. A. DĖDYNAS
96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS
Telefonas: Park 7981

SAUGOK GALVĄ IR VIDURIUS
Žmonės, kuriem skauda galvas arba kurių skilvis gerai nedirba, lus greit palengvinti, jei vartos Pepsenic Seltzer, kuris širdies visai neliečia. Galima gauti aptiekose arba siųskite 5c. stampomis del sampalo.
PEPSENIC SELTZER CO. Worcester, Mass.

Mother's Bread
COMMONWEALTH BAKING CO.
Worcester, Mass.
Geriausia duona ka galima pirkti Worcestery.

UNITED DAIRY SYSTEM, Inc.
Tel. Park 310
Near-by Milk & Cream
Pasteurized by Automatic Equipment
Also
Milk from Tuberculin Tested Cows
17 E. Worcester St. *Worcester, Mass.*

Detroito žinios

DETROIT, MICH.

SLA. 21 kuopos tapo laikytas metinis susirinkimas. Kadangi metasi į akis aštrus nusistatymas, partyviškumas pirmeivių kuopos, vien del partyviškumo palaikymo, negaliu susilaikyti nuo išsireiškimo.

Kuopos susirinkimuose negalima nei viltis, kad juose prasišalins išniekinimai viens kito. Pirmą vietą užima pagieža ir jeigu pagiežai užimti antrą vietą, tai lieka pirmoj partyviškumas. SLA. reikalams ir tikslams lieka mažai teisingos atydos atkreipta ir maža svarbos tepriduoda sulyginant su partijų spėkos palaikymu, kurios nieko bendro neturi su SLA. reikalais, bet priešingai sėjo nesantaika ir neapykantą įžeidžia organizaciją ir ypatingai nevienminčius narius.

Norint aš jau išbuvęs S. LA. nariu apie 20 metų ir Amerikoj augęs, bet atjausdamas lietuvystę, nesulaikomai noriu maž-daug buti naudingu lietuviams abelnai, ne kokiai partijai duotis isikišti į maišą — bet prisidedant prie to, kas lietuviams gal but naudinga, nežiurint partijos. Aplankai kuopos susirinkimą, manydamas platinsis draugiškumas —visuomenės gerovei gal pasidarbuosi. Didžiuma narių susirenka su ta intencija. Paklauskime savęs, kokius rezultatus, gaunam, kas ištikrųjų atsitinka? Atsakymas privercia prisipažinti, kad ir nenoroms visi, kurie dalyvauja kuopos susirinkimuose, pasijunta įtrauktais į partyviškumo sukurį. Tapsi priskaitytas prie bolševikų, komunistų, apšviestiečių, tautiečių, fašistų, arba šventakuprių. Tiktai lietuvystei ir SLA. gerovei visai mažai, arba nė vieno remėjo nesiras. Ne del to, kad nėra noro, bet kad negalima nė pasirodyti, nes partyviškumas lošia svarbesnę rolę.

Gali dabar manęs pareikalauti faktiško darodymo, kad ištikrųjų taip. Pirmas faktas tai, kad nėra narių, kurie gavę progos išsisukti to minėto sukurio. Tas savaimi prirodo, jeigu prisipažystam su kuriais mes balsuojam. Bet to dar neužtenka, galima konkrečių atsitikimų prirodyti.

Minėtam susirinkime po užrašu sekretoriaus ir iždininko raportų išdavimo pirmsėdis priėmė įnešimą priėmimui jų raportų. Vienatinis tiktai klausimas — priimti ar atmesti — galima balsuoti. Kas vietoj to daroma? Net po pirmininko pastabos prie tvarkos? Ugi užsiregistruoja visa eilė, net gal 7, "diskusijas" varyti. Šioj kuopoj užsiregistravimas "diskusijų" tai šventa užduotis, geriau tikinti davatka arba žemiausias vergas geriau savo pakutą nepildys.

Klauskim mes, delko reikėjo ir buvo daleidžiama tos nereikalingos diskusijos? Ugi reikia kaip nors to įdukusio nevienminčio J. Overaičio, kuris jau daug metų SLA. dabuojasi, atsikratyti! Delko taip reikia padaryti, ar jis nekompetentiškas, ar jis savo darbo neatlieka, ar jis ką negerai padarė? Visai ne! Kaip tik priešingai, jis dirbo perdaug, nes savo darbą taip atliko, jog iždininkui nebuvo kas veikti. Vietoj iždininkui prieiti prie savo draugo ir sakyti: "na, brolau, duok ir man biski darbo, aš noriu savo čekį pasiųsti", jis net mėgina prirodyti savo "atsakomybę". Nesiklausė jis savęs, nei pirmininkas jo klausė, ar jis gali likti J. Overaičio čekio atsakantis, jeigu jis ant jo nesirašęs. Raportas svarstomas nę J. Overaičio, bet "dikusininkai" viens po kitam kala tai kala prieš Overaitį. Delko tas buvo daroma? Delto kad butų galima užmesti jam neva prasižengimą, "apgavystę" ir "nesiskaitymą su didžiuma", daugiau atlikti darbo negu reikėjo Overaičiui. nežiurint to, kad Kuopai nuostolio nebuvo nei vieno cento ir dar pinigai pribuvo Centran greičiau. Bet šiandien renkama kuopai valdyba ir reikia Overaitis prašalinti. Jis ne su musų partija bendrą frontą SLA. susirinkimuose laiko. Ot tau brolystė, draugiškumas, padėką už pasidarbavimą SLA. reikalams. Niekas nė nemėgina rasti kitą, kuris už jį daugiau darbavosi, bet čia reik palaikyti savo partiją, kuri su parama kelių laikraščių nori permainos centro valdyboj. Jeigu tas butų reikalaujama pasiremiant SLA. gerovei, tai geistina butų, bet kadangi sustiprinimui partijos, kuri niekad neprisidėjo suorganizuoti tarpe "savųjų vienminčių" panašios organizacijos, tai liekasi tiktai darbas partizanų ir fanatikų. Pasakykit man ką bendro tas apsiėjimas turi su draugiškumu, brolyste ir gelbėjimu našlių ir siratų, delko SLA. yra suorganizuotas?

Manydamas, kad butų kenksminga profesijos užsiėmimuose lošti žymią rolę kuopos dalykuose, ypač jeigu norėtum bepartyviškai elgtis, lik šiol nesikišau į juos ir niekas negalėjo prikalbinti, bet pamačius kaip dalykai valdomi, kantrybės pritruko ir aš palaikiau nominaciją į kuopos pirmininkus. Laimė mano, kad neišrinko, nes per visus metus butų tekę tąsytis ir visų partyviškumus per langą varyti lauk, kaip šiksnosparnius ir gal bučiau netekęs draugų ir gerai velinančių žmonių iš visų srovių. Bet paklauskime, delko neišrinko, ar delto, kad tinkamesnį kandidatą turėjo? Mano nuomone, tai kad ne tos partijos vergas, kuri bendru frontu gali savo pagiežą susirinkimuose lieti. Jeigu ir kita partija tą pati darytų tai vis darbas butų smerkiamas.

Senųjų veikėjų SLA. reikaluose rezultatus turime. Kad rezultatai geistini prirodo nauju "veikėju" energija kaip nors įsibrauti vidun. Aš nesiskaitau veikėju, bet gaila, kad mes lietuviai čia užaugę turime beveik sarmatytis nekurių savo brolių lietuvių. Ne delto, kad jie neteisingi ar nedarbštus, bet kad pasiduoda ultra fanatikų vergais likti ir maišyti draugystės dalykuose politikos ir ekonomijos klausimus, kur jie visai netinka.

Gal ateitis pagerins dalykus, bet ištikrųjų tiktai optimistas gali to tikėtis.

Adv. T. P. Uvick

Gerb. J. Overaitis atsiuntė prie adv. Uviko korespondencijos tokį paaiškinimą:

Lapkričio 6-tą dieną buvo SLA. 21-mos kuopos mėnesinis susirinkimas. Bet nežinia del kokios priežasties neatsilankė į susirinkimą kp. iždininkas, tai surinktus pinigus paėmiau aš kaip finansų raštininkas ir padėjau juos į banką ant savo čekių sąskaitos iki prirengsiu mokesčių blankas pasiųsti Centran. Kadangi 21 kp. yra didelė, turi suviršum 500 narių, tai reikia imti ir laiko, kol atsakančiai prirengi mokesčių blankas. Lapk. 18 blankos buvo jau prirengtos, tai aš parašiau vieną čekį SLA. vardu ir tokią sumą, kiek reikėjo siųsti Centrui už lapkr. mėnesį. O kiek liko į kp. iždą išrašiau kitą čekį kp. iždininko vardu ir abudu čekius pasiunčiau kp iždininkui, kad jis Centrui priklausantį čekį nusiųstų Centrui. Lapkr. 23 dieną kp. iždininkas P. Smalstis sugrąžina man atgal Centrui priklausantį čekį, pareikšdamas, kad siųsti Centrui privatiškas čekis yra priešinga SLA. Konstitucijai. Aš tą čekį tuojau pasiunčiau į Centrą, kad Centras laiku aplaikytų narių mokestis. Centras čekį priėmė. Gruodžio 4 d. kp. susirinkime iždininkas raportuoja, kad fin. rašt. sulaužė SLA. Konstituciją. Na čia ir išsipylė visos bolševikų diskusijos, šmeižiant mano ypatą, viešame kuopos susirinkime.

Su gilia pagarba,

J. Overaitis.

HARTFORD, CONN.

Prohibicijos vaisiai. Rastas negyvas lietuvis

Dešimts metų atgal, kada J. V. valdžia įvedė visuotiną blaivybę, tai mes lietuviai manėme, jog ateis geresni laikai, žmonės bus sveikesni, turtingesni, žodžiu, visuose darbuose geresni. Ypač mes, veikėjai, džiaugėmės, kad jau šeštadieniais, tai galėsime rengti vakarų, teatrų, įvairių pramogų, kurios žmogų tobulina, mokina, interesų priduoda, nes tada, nors rengdavome vakarus šeštadieniais, bet nebuvo jau taip pasekmingi, kaip reikėdavo. Prohibicijai užėjus džiaugėmės. Bet neilgai. Žmonės dar pradėjo daugiau gerti. Kaipgi "uždrausto vaisiaus" neragausi. Ir gėrė ir dabar dar daugiau geria. Šeštadieniais jau nieko gero negalima parengti, nes "į skylę" įeisi. Tas pats ir su sekmadieniais —mažoka nauda.

Gruodžio 10 dieną iš New Britaino atvažiavo lietuvis Vincas Neverbeckas pas draugus į Hartfordą. Tą dieną prisigėrė, taip kad negalėjo grįžti namo ir pasiliko ant sekmadienio. Sekmadieny iš ryto dar gėrė, bet jau buvo išsirengęs grįžti į namus, bet sugrįžęs už kelių valandų dar gėrė ir jau vakare "važiavo" namo. Naktyje, į pirmadienį, kaimynai rado ant laiptų negyvą ir daktarui ištyrus mirties priežastį, pripažinta, jog mirė nuo alkoholiaus. Ir negyvas Vincas Neverbeckas, 50 metų amž. parvežtas į New Britainą, 50 Wolcott st.

Šis panašus atsitikimas, tai nenaujiena: amerikonų laikraščiai kasdien marguliuoja alkoholio mirties prajovais.

Sumažėjo darbai

Prieš šventes, kada reikia daugiau pinigų, tai lig tyčią, vietos išdirbystės sustojo ir tik pradės dirbti Sausio 3 dieną.

Lietuvių opinija del Rygos "kongreso"

Iš po ligos pasveikus (ačiuoju visiems draugams, kurie mane atlankė laike sirgimo) tenka atsilankyti į draugijų susirinkimus ir susitikti su įvairiais asmenimis. Vieni klausia, kiek Rygoje išeina "Liaudies Balsų", kad "Vienybė" ir "Dirva" dalimis atsispausdino iš "Liaudies Balso", tas dalis, kurios kalba apie Plečkaičio nusikaltimus, o "Keleivis" atsispausdino tas dalis, kurios nurodo, jog Lietuvos kariuomenės vadai yra lenkų šnipai. Man daug priseina aiškinti, kad vieni nori užslėpti savo griekus, o kiti vėl savo.

Lietuvių opinija del Voldemaro ir Pilsudskio bičiulystės

Pasibaigus Genevoj konferencijai ir Tautų Sąjungai likus "pergalėtoja" bei "sutaikintoja" žmonės daugumoje išsireiškia šiaip: kadangi Vilniaus klausimas nebuvo iškeltas (del kurio ir kilo visi dabartiniai Lietuvos-Lenkijos kivirčai) Tautų Sąjunga padėjo į ilgą ir gilų stalčių, tai matyt del to kad jau išanksto Voldemaras ir Pilsudskis buvo suiskalbėję del "taikos". Pilsudskis tyčia nesiskubino į Genevą, kad neparodyti to "susikalbėjimo" ir Pilsudskis tyčia rėkavo "taika, ar karas". Voldemaras taikos su lenkais norėjo ir tą gavo "viešai", pasidėkavojant Tautų Sąjungai. Mat dabar Lietuvos liaudis bus painformuota, kad Didžiosios Valstybės vertė Voldemarą padaryti taiką. O kad Lietuva, anot Plečkaičio yra maža, o Lenkija didelė, tai ir reikėjo Voldemarui padaryti "taiką." Visi sako, kad Rigoje, Sausio mėnesyje, kur atvažiuos Zaleskis, Pilsudskis, Voldemaras ir kiti jo 'glavni' asmens iš vyriausio štabo — padarys tokias sutartis su lenkais, kaip papasakojo patys lenkai Rygos emigrantų "kongreso" dalyviams. Ar šios kalbos (opinijos) turi kiek pamato, pažiurėsime kaip Voldemaras galutinai padarys su lenkais "taiką"?

Hartfordo lenkai išjuokia lietuvius

Pirmiau dar nepasitaikindavo, kad lenkai viešai išjuoktų lietuvius, bet dabar, kada Voldemaras su Pilsudskiu susitaikė ir Vilnių paliko lenkams, tai vietos lenkai duksta ir visaip lietuvius išjuokia; ar dirbtuvėje, ar gatvėje reikia nuo lenko nukęsti.

O Lietuvos liaudie, kada tu nusikratysi išgamų ir parsidavėlių?!

Klerikalai nori imti "Vienybę' organu.

Šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos 6 kuopos susirinkimas įvyko Gruodžio 11 d. ir tarp kitų dalykų nutarta užprotestuoti prieš laikraščio "Darbininko" kryptį, kad jis šmeižęs Voldemarą, Smetoną ir kitus tautininkus. Išrinkta komisij pagaminti rezoliuciją ir pasiųsti Centrui. Balsavusieji už rezoliuciją išsireiškė, kad jiem daug geriau patinka "Vienybė" (kurios jie neskaito. B. V.), negu "Darbininkas".

Draugijų Delegatų susirinkimas

Gruodžio 12 dieną įvyko visų draugijų delegatų delei statymo paminklo Dr. Basanavičiui Vilniuje susirinkimas. Nutarta pirmiausia surengti prakalbas ir kalbėtojais paprašyti V. Čekanauską ir kun. J. Bakšį. Prakalbos turi įvykti Sausio mėnesy. Draugijų komitetas jau turi ant rankų keletą desėtkų dolerių ir nori padaryti nors šimtinę, ar daugiau. Prie šio komiteto priklauso visos katalikiškos ir tautiškos draugijos.

Susiorganizavo lietuvių demokratų kliubas

Šiomis dienomis susiorganizavo lietuvių demokratų kliubas, kuris, sakosi, "interesuosis Amerikos lietuvių politikoj" ("Times" iš Gr. 16 d.). Valdyba pasidalino pareigas: Ant. Šimkus, pirmininku, Juozas E. Aggard sekretorium, Stasys Šrupša, kasininku. Mitingai bus laikomi kas mėnesį pirmame antradieny, 41 Capitol Ave. (parapijos saliukėje) Iš Valdybos, matyti, kad tai gryni klerikalai, užtaigi ir pasekmių gal nebus. Ar nebut geriau, buvę, kad bus sušaukta daugiau lietuvių, kurie tikrai politikoje dirba? Man rodos, but didesnės pasekmės.

Bronius Vedeikis.

Ultimatumo pasekmėje atleisti

Viadus reik. m. depart. sekr. studd. Bajoras, V. R. M. socialės apsaugos insp. Y. Vasiliauskas žvalgybos ir krim. pol. virš. Budrys, užsienių reik. min. juris. konsultas Petkevičius ir kiti atleisti iš tarnybos.

NEW BRITAINO ŽINIOS

Ruošia "Sandaros" priedą.

New Britainiečiai yra pasiryžę išleisti "Sandaros" priedą su New Britain lietuvių kolonijos istoriją. Tam darbui išrinkta komisija, kuri dirba visu smarkumu, rinkdama praeities žinias,, dabarties gyvenimo aprašymą ir garsinimus bei žinias apie musų biznierių stovį. Darbo pasirodo yra daug, o laiko nebę daug, nes vasario 16 d., kada visi lietuviai švęs 10 m. savo tautos nepriklausomybę ir tai dienai newbritainiečiai yra pasirinkę savo numerį.

Nepriklausomybės šventei.

Vietos lietuviai rimtai ruošias apvaikščioti 10 metų nepriklausomybės sukaktuves. Veik visos draugijos yra išrinkę savo atstovus į bendrą komitetą šventei ruošti.

ALTS. kuopos susirinkimas

Kuopos metinis susirinkimas įvyko gruodžio 9 d., buvo skaitlingas ir padaryta daug rimtų nutarimų. Visos komisijos pasirodė veikę energingai, ką patvirtino jų raportai. Upas labai gyvas. Prisirašė naujas narys Antanas Brinius, geras lietuvis ir mylintis veikti. Perrinkta kuopos valdyba 1928 metams. Dauguma tie patys. Valdyba susideda iš pirm. Viktoro Vitukino, vice-pirm. ir organizat. Aleksas Buinys; Benius Griškevičius nutarimų rašt., Matijošius Mažeika iždin., Petras Pilipauskas, finansų rašt., Jonas Petkevičius organizatorius. Kuopa laiko susirinkimus kas antrą penktadienį vakare Lietuvių Svetainėj, 354 Park st. Kas nori prisirašyti, visuomet gali ateiti į susirinkimą.

Nelaiminga mirtis

Gruodž. 11 d. mirė Vincas Neverbauskas 50 m. amž. nevedęs. Priežastis persigėrimas. Mirė Hartforde, Conn. Plačiau žiur. Hartfordo žiniose.

Naujų Metų Sukaktuvės.

Kas nori dalyvauti vakarienėj prieš naujus metus, gali gauti bilietų pas visus sandariečius, taipgi pas biznierius p. Kaziuną, J. Satulą, J. Mikalauską ir kitus. Bilietų kaina $1.50, vienam asmeniui. Apsirupinkite iš kalno, nes gali vietos nebeužtekti.

Žinių Rinkėjas.

Nori pigiai, paskutine mada ir tikrai gerai pasiuta kostiumą, paltą ar kita rubą turėti — siudinkis
L. G. KAZIUNO
SIUVYKLOJ
311 E. Main Street
New Britain, Conn.
Gausi progos įsitikint!

Busit visada patenkinti, jei siudinsitės kostiumus (siutus) ar paltus (overkotus)
J. J. SATULOS
SIUVYKLOJ
380 Park Street
New Britain, Conn
nes čia kainos pigiausios, darbas garantuotas ir pasiuvame paskutine mada.

BIZNIERIAI, GARSINKITĖS "SANDAROJ"

John Fellrath
ANGLIES SANDĖLIS
Pavelykite mums pripildyti jusų anglies šandę, nes dabar mes turime geriausios anglies.
3316 MICHIGAN AVE.
Detroit, Mich.

MIKES LUNCH
VALGYKLA
Geras maistas, mandagus patarnavimas. Randasi Lietuvių svetainės name,
3566 Dix Ave.
DETROIT, MICH.

JOHN C. HARDER
KRIAUČIUS
Mes siuvame naujausios mados siutus, taipgi valome ir prosiname.
3525 MICHIGAN AVE.
DETROIT, MICH.

Telefonas S. B. 0441
Lietuvys Advokatas
Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
PRANAS J. KALINAUSKAS
332 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Residence Phone 8195
T. MATAS
REAL ESTATE
AND LOANS
827 BANK STREET
Waterbury, Conn.

Telefonas S. B 28-05-R
Lietuvis Optometristas
Išegzaminuoju akis, priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O. D.
Akių Specialistas
399a BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Aleksander Slowik
VAISTINĖ
Mes prirengiame vaistus atsargiai su aukštu patyrimu
7441 W. WARE AVE.
DETROIT, MICH.

Tel. So. Boston 0502
Paul J. Jakmauh, M. D.
(Jakimavičius)
509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIS DAKTARAS
Pasekmingai gydau senas ir užsisenėjusias ligas vyrų, moterų. Kaip tai: vidurių, kaulų, raumenų ir odos išbėrimas, nežiurint kokia jusų liga ir kaip ilgai jųs sergate. Aš jums galiu pagelbėti su moderniškais budais, jeigu tik pildysite mano įsakymus.
DR. M. J. COLNEY
361 N. Main St. Waterbury, Conn.
Telephone 1375
Valandos nuo 9 ryte iki 8 vakare

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Buto: Gilmor 0361
Ofiso: Calvelrt 5896

Vietos žinios

MENININKŲ BANKETAS

Kviečiama kuodaugiausia svečių

Sandaros Centro ir I Apskričio ruošiamasis musų gerb. dainininkams ir muzikams pagerbti banketas tikrai įvyksta 1928 m. sausio 8 d. Lietuvių svetainėj, kampas E ir Silver st. Dauguma užkviestųjų jau malonėjo atsiųsti savo sutikimus, kitų dar laukiama. Manoma banketą padaryti tokios rųšies, kad išeitų tikrai nuoširdus susipažinimas ir susiartinimas tarp musų menininkų ir visuomenės. Jei tik pasitaikys kur arčiau Bostono, tai laukiama ir musų "Trijų Karalių", kaip bostoniškiai juos pavadino, gerb. Bab ravičiaus, Vanagaičio ir Juozavito apsilankymo. Bankietas turės keles dalis: draugiška vakarienė, programa ir pasilinksminimas. Svečiai iš musų gerb. visuomenės kviečiami su bilietais, kurių galima gauti pas rengėjus. Kviečiama apsilankyti visus, kas tik brangina savo tautinį meną ir jo atstovus. Tik bendrai ir draugiškai veikdami galėsime siekti kulturos kaip tai senai daro kitos tautos.

VISUOMIO PASKAITOS.

Netikėtai atsiradęs barzdotas žmogus, kaip jį bostoniškiai vadina "antikristu", "mesijošiu" ir kitaip, Domas Šidlauskas Bostone ir apylinkėse bandė savo pirmąjį debiutą — skelbti savo išmislytą tikybą. Pirmos jo prakalbos įvyko Lawrence, Worcestery ir pereitą penktadienio vakarą Bostone Lietuvių Svetainėj. Iš Lawrenco žinių negauta jokių; Worcestery buvę susirinkę apie 120, taciau, kadangi kasininko prie įėjimo nebuvo ir žmonės suėjo be mokesnio, tai rinkliavoj surinkta viso tik 6 dol., kurių užteko tik salei apmokėti. Bostone buvo dar liesiau: žmonių atėjo 23, mokesnis po 30c., o išlaidų apie $20.

Materialiai pradžia pranašui erškečiuota. Del pačios tos tikybos ir skelbimo budo, galima kalbėti ir rimtai ir feljetoniškai. Jo kalbos tonas yra tos rųšies, kuri amerikiečiuose vargu kada įspudžio sudarys. Jo tikybos analizuojančioji dalis parodo, kad žmogaus yra perskaityta daug literaturos toje srityje ir, be abejo, bandyta sistematizuoti.

Jis stengiasi tikybą sutaikinti su mokslu, arba, taip sakant, monopolizuoti tai, kas atliko nuo grynojo mokslo ir hypotezių. Kadangi šią gadynę ir pradžios mokyklų moksliniai jau žino, kad gamtoje veikia du pradai — du magnetiniai poliai, dvi lytys, dvejopas pradas gyvybėj— kuriamasis ir ardomasis, arba teigiamasis ir neigiamasis, tai Šidlauskas iš šito nusilipdė du dievu —gerąjį ir blogąjį, visą eibę vėlynų, sielynų, piktynų ir tą kibždančią košelieną pavadino "savaja tikyba" — visuomenybe.

Kadangi jis pats nesigina išradęs tikybą lygiagretę Konfucijaus, Budos, Mahometo ir Jezaus tikyboms, tuo logiškai einant, jis nieko prieš neturi, kad ir jį patį jiems lygiu vadintų! Tai, žinoma, skonio dalykas ir jei barzda yra kaipo sulyginimo mastas, tai Šidlauskas gali sudaryti apie save ir gana gyvų anekdotų.

Visuomio prakalbos Bostone ir apylinkėje

Prašo paskelbti sekantį:

Atvažiavusis iš Lietuvos žinomas rašytojas, naujos religijos įkurėjas Visuomis kritikuodamas sentikybes skelbs savąją tikybą gruodžio 29 d. (ketvirtadienį) Brocktone (Montello) gruod. 31 d. (šeštadienį) Stougtone), sausio 2 d. (pirmadienį) Lawrence, 4 d. (trečiadienį) Norwoode, 5 d. (penktad.) Cambridge, 7 d. (šeštad.) Bostone. Svetainės prakalboms ir vakandos bus paskelbtos vietos anglų laikraščiuose (chronikoj), krautuvėse, Galinčių pagelbėti suruošti prakalbas prašoma tuoj atsiliepti antrašu: Šidlauskis, 373 Broadway W., So. Boston.

MELDŽIU VISUOMENĖS

lietuvių brolių ir seserų pagelbos, sergu du metai ir pabaigiau taupimo centus, o dar prie to turiu 5 mažus vaikus, visi duonos verkia, šaltį kenčia. Bukite malonus priduokite ranką pašalpos. Pagelbėsite sergantį su mažais vaikais badą kenčiantį. **Jonas Jesunas 2915 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.** ((1)

Visą Lietuvą ir visą pasaulį pamatyti norite? Žinoma!

Tai užsiprenumeruokite bepartyvų didžiausią Lietuvoj iliustruotą žurnalą

"NAUJAS ŽODIS"

kurs nuolat atsiliepia ir apie Amerikos lietuvių gyvenimą ir pernai išleido specialų amerikiečių numerį. Išrašykite kaipo dovaną giminėms Lietuvoj. "Naujas Žodis" kainoja: Amerikoj metams $2.40, pusmečiui $1.60, 3 mėn. $1. Lietuvoj: metams 12 lt., pusmečiui 8 lt., 3 mėnesiams 5 lt.

Adresas: **"Naujas Žodis" Kaunas, Nepriklausomybės Aikstė 7. "Mokslo" knygynas.**

CROSS COAL CO.
LAWRENCE, MASS.

Lawrenco žinios

LAWRENCE, MASS.

"Negalime tylėti... iš 'Vienybės' melagysčių.'

Voldemaro organe "Vienybėje" Nr. 152 tilpo "korespondencija" iš Lawrence ir nors čia pas mus tik yra du Voldemaro organo skaitytojai (V. Černiauskas ir A. Tumasonis), bet kad nebutų sklaidinti kitų kolonijų "V." skaitytojai, tai čia noriu atitaisyti tas "žinias." Pirmiausia, ar galėjo taip Urbša paklausti a Vlaičio, kad "Sandara" nesiskiria nuo "Keleivio", kadangi Urbša išplatina "Keleivio" kuodaugiausia (apie 150 ekz. kas savaitę), o jei Urbša taip paklausė, tai kaip tik Urbšai "doleriai" iš "Keleivio" rupi... Antra, Valaitis pažymėjo 12 kuopos darbščiausius narius, bet "V." "korespondentas" įsižeidė ir paminėjo A. Ramanauską (miręs 1921 m.) O. Ramanauskienę (šioji Sandaros narė nebėga nuo Sandaros, bet jai pagelbsti ir sutinka su dabartinėmis "Sandaros" pažvalgomis. O. Ramanauskienės nesenai tilpo "S." str. reikaluose SLA. ir ragino apsivalyti nuo "kvašistų"); Joną Večkį, kuris buvo 12 kuopoje nuo 1916 m. iki 1920; J. Žukauską, kuris išstojo iš Sandaros 1924 m. (laike Tulio viešpatavimo); V. Jurgaitis buvo Sandaroje nuo 1920 m. iki 1922; J. Strumskis taipgi nuo 1916 m. iki 1917; J. Dagis-Sekys turbut ir dabar dar yra Sandaroje; Z. Jankauskas visai Sandaroje nebuvo ir tik dabar prisirašė (Philadelphijoj). Dabartinis 12 kp. sekretorius negalėjo sakyti, kad 12 kuopa gyvuoja tik 4 metai, nes pats sekretorius priguli prie Sandaros nuo pat jos susiorganizavimo dienų. Ant pabaigos jis rašo, kad 12 kuopa "netenka gerų rimtų darbuotojų". Ir pamini F. Krancevičių (šis Sandarą apleido 1925 metuose ir nuvažiavo pas klerikalus), J. Penekauską (šis 12 kuopoje niekuom nepasidarbavo, vien tik kad 1922 metuose išbuvo kuopos sekretorium vienus metus, o jau nuo 1923 metų jis nelankydavo nei kuopos susirinkimu), A. Svetulevičiutę (tokios narės nebuvo ir nėra 12 kp.) J. Žukauską (šis pametė Sandara laike Tulio), A. Tumasonį (šis taipgi išstojo iš Sandaros laike Tulio viešpatavimo). T. Strazda (šis paliko Sandara 1924 m. irgi Tulio laikuose). Taigi matome, kad laike "viešpatavimo" Pronskaus nei vienas narys neišstojo iš 12 kuopos. "Vienybė" čia norėjo pasmerkti Pronsku, bet pasmerkė A. A. Tulį.

Ant galo "V." iškelia į padanges J. Žukauską. Žinoma, jis kada buvo Sandaroje, tai dirbo, bet dirbo taip pat ir kiti nariai, o rodos, kad Bagdonas, tai yra daugiausia dirbęs ir dabar dirba. Žinoma, negerai padarė J. Žukauskas, kad del Tulio negero vedimo laikraščio jis pabėgo. Taipgi 12 kp. daug dirbo ir Dagis-Sekys. Taipgi prieš karą, kada dar neturėjome Sandaros, tai daugiausia pas mus dirbo J. Kerdienius, J. Dagis, J. Indelis. Dar laike ir karo jie dirbo, pakol neišvažinėjo.

Kad nušviesti visą 12 kp. darbuotę but labai gerai, kad visi padirbėtum ir išleistumėm atskirą "Sandaros" nr. ūr aprašytumėm visą Lawrence lietuvių gyvenimą, taip kaip padarė Worcesterio ir Pittsburgo lietuviai. Pakalbėkime sekančiąmę 12 kp. susirinkime ir atsilankykime į jį visi nariai.

Lietuvos Patriotas

SWAN & BERNTSON'O
GĖLINĖ (KVIETKINĖ)
Gėlės vestuvėms, laidotuvėms, bažnyčioms, salėms ir kit. puošti. Parduodami daigai auginimui.
Tel. 23884.
381 Jackson Street
Lawrence, Mass.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

KOKIA BUS 1927-28 METŲ ŽIEMA

Spėjimai taikomi visai žemei

Tikrai spėti, koks bus oras ilgesniam laikui, yra sunku, bet kai kurie sumetimai dažnai duoda galimybės aptykriai numatyti oar ir tolimesniam laikui. Vokiečių žurnale "Das Wetter" p. Rudolf Fischer, remdamasis praėjusių metų stebėjiamis, prirašauja šią žiema busiant šaltą. Savo spėliojimus p. Fischer remia tokiais faktais:

1. Labai retai atsitinka, kad švelni žiema butų iš eilės viena; dažniausia sako dvi arba trys. Prieš 1916-17 m. šaltą žiemą turėjome 1914-15 ir 1915-16 m. švelnios žiemos. Praėjusios 1924-25, 1925-26 ir 1926-27 metų žiemos nebuvo šaltos; vadinasi, šiais metais galima laukti šaltos žiemos.

2. Šių metų pavasaris, dalimi vasarą ir rugsėjo mėnuo buvo lietingi; žiema gali buti sausa su šalčiais.

3. Ilgu metų stebėjimais botanikos profesorius H. Hofmanas patyrė, kad kaštanai gali buti žiemos šalčių pranašais. Vidurinėje Vokietijoi rugsėjo mėn. 17 d. yra laikoma vadinamu arklinių kaštanu prinokimo diena. Jei jie prinoksta anksčiau tos dienos, tai žiema esti šilta. Šiais metais tie kaštanai Vidurinėje Vokietijoi prinoko tik pirmose spaliu mėn. dienose Tas reiškinys duoda progos laukti šaltos žiemos.

4. Visiems yra žinoma, kad saulės paviršiuje yra dėmių. Vienais metais jų yra daugiau, kitais mažiau. Be to, pastebėtas tų dėmių periodiškumas. Daug dėmių buvo 1894, 1906 ir 1917 metais; ateinančiais 1928 metais vėl laukiama jų daug. Stebėjimai rodo, kad didžiausio saulėsų dėmiu laikotarpiui artimiausia žiema pasitaiko labai šalta. Tokios šaltos žiemos buvo 1894-95 1906-7 ir 1916-17 m. Atrodytu, kad ir šis reiškinys kalba už tai, kad mes turime pasiruošti labai šaltai žiemai.

Nors visi šie faktai nėra labai įtikinantieji, bet suglaudus juos visus kruvon galima daryti šiokias tokias išvadas; tuo labiau, kad jie neprieštariauja vienas kitam.

K. Sleževičius.

Štai ir Kalėdos Nėra Jokios Bėdos
DOVANAS PIRKTI PAS JUOZAPĄ M. DILĮ LAIKRODININKĄ
366 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
"Darbininko" name, rumas 7
Pirk auksinį-paauksuotą sidabrinį sidabruotą laikrodėlį ar peiliuką fontaninę plunksna arba ir paišiuka deimantinį žiedą arba ir kitokį daiktą. Viską visiems pirk pas DILĮ. Kainos pigiausios ir daiktai geriausi. (51-1)

P. J. AKUNEVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
Suteikia geriausį paskutinį patarnavimą.
Už pilną pagrabą galima apsieiti su $80 ir augščiau už didelius, o už vaikus nuo $20 ir augščiau.
Ofiso ir gyvenimo adresas
826 E. 6-TH STREET, SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 4186.

Paul Satus
GERIAUSIAS ČEVERYKŲ SUTAISYMAS
Ir geriausias materiolas vartojamas
Jei mes sutaisysime jusų čeverykas, darbas bus gerai atliktas. Prekė nedidelė. Mes duodame kuponus savo kostumieriams už kuriuos galima gauti fotografijos kamerą. (1-28)
561½ TALBOT AVE., DORCHESTER, MASS.

PURITAN KEIKAI
Jei norite gerų keikų, tai krautuvėse reikalaukit Puritan keikų, kurios iškepa
PURITAN CAKE CO. INC.
1166-68 Cambridge St. Cambridge, Mass.

LIETUVOS LAISVĖS PAŠKOLOS BONUS
PERKAME IR PARDUODAME
Siunčiame pinigus Lietuvon doleriais ir litais, paštu ir telegramais. Persiuntimas užtikrintas.
Rašyk del informacijų:— Dept. B.
ZIMMERMANN & FORSHAY
170 BROADWAY NEW YORK
Firma įsteigta nuo 1872

REAL ESTATE

ROSLINDALE
Ant pardavimo 2 šeimynų namas — 5-6 kambarių, open plumbing, steamo šilumos, aržuolo grindis, palei skvėrą. Žema prekė.
Pašaukite budavotoją
Parkway 1735-J

J. C. NAVADAUSKAS
MUZIKOS MOKYTOJAS
Duoda lekcijas piano ir dainavimo.
Pirmadieniais (panedėliais) 289 Dorchester st. SO. BOSTON, Mass.
Antradieniais ir trečiadieniais (utarninke ir seredomis) 125 Allston st. LAWRENCE, Mass.
Ketvirtadieniais (ketvergais) 432 LOWELL, MASS.
Šeštadieniais (subatomis) 324 River st. HAVERHILL, Mass.

B. KONTRIM
LIETUVIŠKAS CONSTABLE
Real Estate, Insurance Broker
ir Justice of the Peace
545 E. BROADWAY
Tel. S. Boston 0605
Gyvenimas 120 Marine Rd.
Tel. S. Boston 2483-W
So. Boston, Mass.

PINIGU PASKOLA
Jei jums reikia pirmų ar antrų mažo ar didelio mortgage už žemiausį nuošimtį gali gauti pas mane, taipgi perku antrus mortgages
P. J. KAY,
Room 508
10 Tremont St. Boston, Mass

PARSIDUODA GRAŽI UKĖ
48 akrai žemės, dideli sodnas, triobos, geriausia ne padėjime, taipgi nauji ukiški įrankiai, bei mašinerija, kaina $12,000.
... A. P. Davulis,
366 Broadway
So. Boston 20027

LAIKRODININKAS
Petras Valukonis
1077 CAMBRIDGE ST.
Cambridge, Mass.

ANT RENDOS
3 ir 4 kambariai ant pirmų ir antrų lubų. Gražioje vietoj prie Thomas Park. Kreipkitės: 545 East Broadway, South Boston.

TITUS P. GREVI
ARKITEKTAS ir INŽINIERIUS
Budavoju namus pagal užsakymą, padaryu visokius plenus, išmieruoju žeme, gaunu permitus dengaražius, daryu viską pigiai, gerai ir gražiai. Bile reikalais užeikit pas mane, patarimai nedykai.
395 BROADWAY SO. BOSTON
Tel. So. Boston 2340

K. ŠIDLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokių gydunolių ir įvairių šaknų. Rai kale kreipkitės.
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

NEPRALEISKIT

1.
RETA PROGA
Dviejų šeimynų medinė stuba su penkių automobilių garadžium, City Point, ant East Sixth Street, netoli L St. Keturi kambariai ant pirmo augšto, penki ant antro. Maudynės, šiltas vanduo, elektra, priešakiniai piazai. Gera proga žmogui, kuris turi vieną arba daugiau automobilių arba užsiimantis automobilių taisymu. Randų atneša netoli $100 į mėnesį. Kaina $8,800
Matyk A. J. Kupstis, savininkas.

2
BARGANAS!
South Bostone Lietuviams
South Bostone lietuviai jau bevelk apipirko visas geriausias biznių vietas ir visi gerai gyvena. Pas mus šiomis dienomis pateko turbut paskutinis geras kampas South Bostone su gerai isdirbtu bizniu. Mes užtikriname jei žmogus paims katras supranta tą biznį arba norintis išmokti, galės daryti gera gyvenimą. Biznis ir namas ant 2 šeimynų su trim kambariais užpakaly krautuvės. Randų ateina $95.00 į mėnesį. Biznį ir namą galima nupirkti už $8000 o gal dar pigiau. Lengvoms išlygoms.
Matykite tuojau A. J. Kupstis.

3
DORCHESTERY
Šešių šeimynų medinė stuba, su 24 kambariais. Yra gazas, elektra, nečiai, piazai, vieta del garadžiu. Randų atneša $160 į mėnesį. Prekė $14,800 lengvoms išlygoms.
Matyk A. J. Kupstis.

4
SOUTH BOSTONE
Šešių šeimynų medinis namas, 27 kambariai. Rendu atneša $780 į metus. Prekė $4500. Lengvoms išlygoms.
Matyk A. J. Kupstis.

5
LAIKAS PIRKTI ANGLIUS IR MALKAS
NEPAMIRŠKITE kad rudens ir žiemos laikas artina i. Paprastai imant angliai ir malkos pabrangsta, tadgi neatidėliokite, įduokite savo "Orderius".
Kreipkitės pas
A. J. KUPSTIS
332 WEST BROADWAY
South Boston, Mass.
Telephone So. Boston 1662-1373

Namas ant pardavimo.
Savininkė turi išvažiuoti, geras namas ant greito pardavimo. Agentų tarpininkavimas nereikalingas. Del informacijų vartokite sekantį antrašą: Mary Sobischek, 134 W. 9th St. So. Boston, Mass.

Namų telefonas Univ. 1468
A. O. SALNA (SHALNA)
LIETUVIS ADVOKATAS
Baigęs du Universitetu, Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name, (2-ros lubos)
366 BROADWAY
So. Boston. Tel. So. Boston 2540

Dieną ir naktį Tel. University 8831-W
D. AZALETSKAS
GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
877-188 Cambridge st.
Cambridge, Mass.

Lietuviška Aptieka
Jeigu norite teisingu vaistu ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistu ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gydunoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo užlegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingu ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai dykai.
D. CABITT
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Klauskite apie musų dalinį išmokėjimo planą.
POWERS & MEHEGAN
PLUMBERUOJAME, ĮVEDAME ŠILIMAS IR GESĄ
163 WEST BROADWAY ARTI DORCHESTER ST
SO. BOSTON, MASS. Tel. So. Boston 4599.